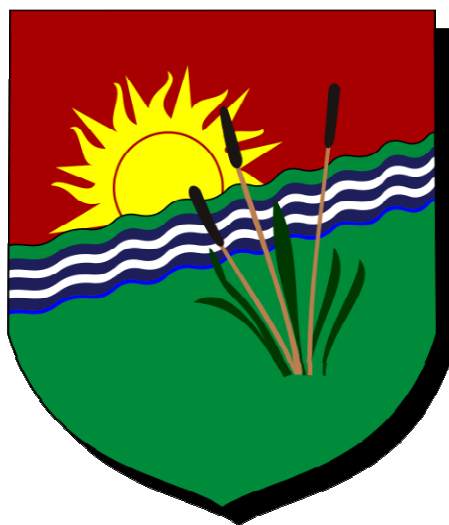

ANALIZA SYSTEMU OŚWIATOWEGO GMINY KRAMSK

URZĄD GMINY W KRAMSKU

UL. CHOPINA 12

62-511 KRAMSK

**DOKUMENT POWSTAŁ W RAMACH PRAC DORADCZYCH
WIELKOPOLSKIEGO OŚRODKA KSZTAŁCENIA I STUDIÓW SAMORZĄDOWYCH**

---

maj - wrzesień 2011

SPIS TREŚCI

1. POLSKI SYSTEM EDUKACJI.....	3
1.1. Reforma oświaty w 1999 roku _____	3
1.2. Rola samorządów w systemie oświaty _____	3
1.3. Ogólne zasady rekrutacji do szkół _____	7
1.4. Zadania oświatowe gminy – rola Rady Gminy i Wójta _____	7
1.5. Demograficzne uwarunkowania zadań oświaty _____	12
1.6. Subwencja oświatowa _____	14
1.7. Wynagrodzenia nauczycieli wg Karty Nauczyciela _____	15
1.8. Przyczyny zróżnicowania wydatków samorządów na zadania oświatowe _____	17
2. SYSTEM OŚWIATY NA TERENIE GMINY KRAMSK – LATA 2005-2011.....	19
2.1. Jednostki edukacyjne na terenie Gminy Kramsk _____	19
2.2. Wydatki budżetowe na oświatę w latach 2005-2011 _____	41
3. PROJEKCJA FUNKCJONOWANIA SYSTEMU OŚWIATOWEGO GMINY KRAMSK W LATACH 2011-2017.....	54

Analiza Systemu Oświatowego Gminy Kramsk została opracowana przez zespół konsultantów Stowarzyszenia „Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych w Poznaniu” w składzie:

- Waldemar Pruss – koordynator projektu
- Radosław Szarleja

1. POLSKI SYSTEM EDUKACJI

1.1. Reforma oświaty w 1999 roku

Do września 1999 roku pierwszym etapem kształcenia w Polsce była ośmioletnia szkoła podstawowa, po której można było ubiegać się o przyjęcie do szkół ponadpodstawowych: średnich ogólnokształcących lub średnich zawodowych.

Reforma oświaty, oprócz zmian programowych, wprowadziła również nowe typy szkół: sześcioletnią szkołę podstawową, trzyletnie gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalne: trzyletnie liceum profilowane, czteroletnie technikum, szkołę zawodową o okresie nauczania 2-3 lata oraz dwuletnie liceum uzupełniające i trzyletnie technikum uzupełniające (dwa ostatnie typy szkół przeznaczone są dla absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej). W okresie przejściowym równoległe działały szkoły ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne.

Łączny czas nauki do momentu ukończenia szkoły dającej możliwość przystąpienia do egzaminu dojrzałości (egzaminu maturalnego) wynosi 12 - 15 lat. Po zdaniu egzaminu dojrzałości (egzaminu maturalnego) absolwenci otrzymują świadectwo dojrzałości upoważniające do ubiegania się o przyjęcie do szkoły wyższej.

1.2. Rola samorządów w systemie oświaty

Po wdrożeniu II etapu reformy samorządowej od 1 stycznia 1999 roku samorzady prowadzą odpowiednio:

1. Gminy - przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja
2. Powiaty - licea profilowane, szkoły zawodowe, szkoły policealne, szkoły artystyczne, szkoły specjalne (podstawowe i gimnazja), placówki oświatowo-wychowawcze, placówki pracy pozaszkolnej i kształcenia ustawicznego, poradnie psychologiczno-pedagogiczne
3. Samorzady województw - szkoły i placówki o charakterze regionalnym, które wskazała rada Ministrów w drodze rozporządzenia (w tym szkoły medyczne), zakłady kształcenia i placówki doskonalenia nauczycieli

Każdy z wyżej wymienionych podmiotów może prowadzić szkoły i placówki, które nie należą do jego zadań własnych. Do zadań jednostek samorządu terytorialnego danego szczebla należy także wydawanie zezwoleń na założenie szkoły lub placówki publicznej przez osobę prawną lub fizyczną po zaciągnięciu opinii kuratora oświaty, zaś w przypadku szkół artystycznych po uzyskaniu opinii właściwego ministra. Do ustawowych zadań organu prowadzącego szkoły należy sprawowanie nadzoru nad działalnością szkół i placówek w zakresie:

- Realizacji w szkołach i placówkach oświatowych lokalnej polityki oświatowej
- Kontroli prawidłowości dysponowania przyznawanymi szkole lub placówce środkami budżetowymi oraz gospodarowania mieniem
- Kontroli przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących organizacji pracy szkoły i placówki oraz bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników i uczniów.

Szkoły Podstawowe

Szkoła podstawowa trwa 6 lat, obejmuje dzieci w wieku 6/7-12/13 lat, a więc w okresie rozwoju wyraźnie dziecięcego. Powinna skupić się na przekazaniu dziecku podstawowych umiejętności oraz wychowaniu, przy bliskiej współpracy z rodzicami. Zwieńczeniem cyklu jest sprawdzian kompetencji, który nie decyduje o przyjęciu do gimnazjum, lecz dostarcza wszystkim uczestnikom procesu edukacyjnego (uczniowi, jego rodzicom i nauczycielom) informacji o osiągnięciach lub brakach do usunięcia.

Sześcioletnia szkoła wprowadzona została mocą Ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty z dnia 25 lipca 1998 r. (Dz. U. nr 117 poz. 759). Cele nauczania i organizację kształcenia w szkole podstawowej określa podstawa programowa ogłaszana przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Kształcenie w szkole podstawowej podzielone jest na dwa etapy o wyróżnionych celach edukacyjnych:

- etap pierwszy obejmuje klasy I-III,
- etap drugi obejmuje klasy IV-VI.

Pierwszy etap edukacyjny jest łagodnym przejściem od wychowania przedszkolnego do edukacji prowadzonej w systemie szkolnym. Ma ono charakter zintegrowany (nauczanie zintegrowane).

Zajęcia edukacyjne prowadzi nauczyciel (nauczyciele), według ustalonego przez siebie planu, dostosowując czas zajęć i przerw do aktywności uczniów. Nauczyciel (nauczyciele) powinien układać zajęcia w taki sposób, aby zachować ciągłość nauczania i doskonalenia podstawowych umiejętności. W drugim etapie edukacyjnym wprowadza się tradycyjne przedmioty nauczania i bloki przedmiotowe oraz ścieżki edukacyjne.

Edukacja w szkole podstawowej ma wspomagać rozwój dziecka jako osoby i wprowadzać je w życie społeczne; w szczególności:

- prowadzić dziecko do nabywania i rozwijania umiejętności wypowiedzenia się, czytania i pisania, wykonywania elementarnych działań arytmetycznych, posługiwania się prostymi narzędziami i kształtowania nawyków społecznego współżycia,
- rozwijać poznawcze możliwości uczniów, tak aby mogli oni przechodzić od dziecięcego do bardziej dojrzałego i uporządkowanego rozumienia świata,
- rozwijać i przekształcać spontaniczną motywację poznawczą w motywację świadomą, przygotowywać do podejmowania zadań wymagających systematycznego i dłuższego wysiłku intelektualnego i fizycznego,
- rozbudzać i rozwijać wrażliwość estetyczną i moralną dziecka oraz jego indywidualne zdolności twórcze,
- umacniać wiarę dziecka we własne siły i w zdolność osiągnięcia wartościowych i trudnych celów,
- rozwijać zdolność odróżniania świata rzeczywistego od wyobrażonego oraz postaci historycznych od fantastycznych,
- kształtować potrzeby i umiejętności dbania o własne ciało, zdrowie i sprawność fizyczną; wyrabiać czujność wobec zagrożeń dla zdrowia fizycznego, psychicznego i duchowego,
- rozwijać umiejętności dziecka w poznawaniu siebie oraz otoczenia rodzinnego, społecznego, kulturowego, technicznego i przyrodniczego,
- wzmacniać poczucie tożsamości kulturowej, historycznej, etnicznej i narodowej,
- stwarzać warunki do rozwoju wyobraźni oraz ekspresji werbalnej, plastycznej, muzycznej i ruchowej,
- zapewniać warunki do harmonijnego rozwoju fizycznego i psychicznego oraz zachowań prozdrowotnych,
- zapewniać opiekę i wspomagać rozwój dziecka w przyjaznym, bezpiecznym i zdrowym środowisku w poczuciu więzi z rodziną,
- uwzględniać indywidualne potrzeby dziecka i troszczyć się o zapewnienie mu równych szans,
- stwarzać warunki do rozwijania samodzielności, obowiązkowości, podejmowania odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie,
- stwarzać warunki do indywidualnego i grupowego działania na rzecz innych.

Gimnazja

Gimnazjum jest obowiązkową nieprofilowaną szkołą ogólnokształcącą trwającą 3 lata, a więc przeznaczoną dla młodszej młodzieży w wieku 13-16 (12-15) lat. W tym okresie wprowadzana jest edukacja przedmiotowa, możliwie różnorodna, ale na poziomie podstawowym. Jednym z zadań tego cyklu jest rozpoznanie zdolności i zainteresowań ucznia tak, aby po jej ukończeniu mógł dokonać racjonalnego wyboru dalszej drogi edukacyjnej. Temu też celowi służy międzyprzedmiotowy egzamin końcowy kwalifikujący do liceum. Na tym etapie 16-letni człowiek, na podstawie sprawdzianu predyspozycji, dokonuje pierwszego wyboru kierunku dalszego kształcenia.

Trzyletnia szkoła na podbudowie programowej szkoły podstawowej, wprowadzona na mocy Ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty z dnia 25 lipca 1998 r. (Dz. U. 1998 nr 117 poz. 759). Cele nauczania i organizację kształcenia w gimnazjum określa podstawa programowa zatwierdzana przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz ogłaszana w rozporządzeniu. Edukacja na tym poziomie, wspomagając rozwój ucznia jako osoby i wprowadzając go w życie społeczne, powinna:

- wprowadzać ucznia w świat nauki przez poznanie języka, pojęć, twierdzeń i metod właściwych dla wybranych dyscyplin naukowych na poziomie umożliwiającym dalsze kształcenie,
- rozbudzać i rozwijać indywidualne zainteresowania ucznia,
- wprowadzać ucznia w świat kultury i sztuki,
- rozwijać jego umiejętności społeczne przez zdobywanie prawidłowych doświadczeń we współżyciu i współdziałaniu w grupie rówieśniczej.

W gimnazjum, obok przedmiotów (bloków przedmiotowych), są ścieżki edukacyjne. Za uwzględnienie problematyki ścieżek edukacyjnych w szkolnym zestawie programów nauczania jest odpowiedzialny dyrektor szkoły. Za realizację ścieżek edukacyjnych są odpowiedzialni nauczyciele wszystkich przedmiotów, którzy do własnego programu włączają odpowiednio treści danej ścieżki. Częściową realizację tych treści można przeprowadzić w czasie odrębnych, kilkugodzinnych zajęć.

1.3. Ogólne zasady rekrutacji do szkół

Sprawy dotyczące przyjmowania uczniów do szkół podstawowych i gimnazjów publicznych reguluje rozporządzenie z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. z 2004 r. Nr 26, poz. 232 z późn. zm.).

Zgodnie z:

- § 4 ww. rozporządzenia **do klasy pierwszej szkoły podstawowej ogólnodostępnej** prowadzonej przez gminę lub innej należącej do sieci szkół podstawowych ustalonej przez gminę przyjmuje się:

1. z urzędu – dzieci zamieszkałe w obwodzie danej szkoły podstawowej;
2. na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) – dzieci zamieszkałe poza obwodem danej szkoły podstawowej, w przypadku, gdy szkoła dysponuje wolnymi miejscami.)

- § 5 ww. rozporządzenia **do klasy pierwszej gimnazjum** ogólnodostępnego prowadzonego przez gminę lub innego należącego do sieci gimnazjów ustalonej przez gminę przyjmuje się:

1. z urzędu – absolwentów szkół podstawowych zamieszkałych w obwodzie danego gimnazjum;
2. na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) – absolwentów szkół podstawowych zamieszkałych poza obwodem danego gimnazjum, w przypadku, gdy gimnazjum dysponuje wolnymi miejscami.

W przypadku, gdy liczba kandydatów zamieszkałych poza obwodem danego gimnazjum jest większa niż liczba wolnych miejsc, którymi dysponuje gimnazjum, kandydatów przyjmuje się na podstawie kryteriów zawartych w statucie gimnazjum. Laureaci konkursów o zasięgu wojewódzkim i ponadwojewódzkim, których program obejmuje w całości lub poszerza treści podstawy programowej co najmniej jednego przedmiotu, przyjmowani są do wybranego gimnazjum niezależnie od kryteriów zawartych w statucie szkoły.

1.4. Zadania oświatowe gminy – rola Rady Gminy i Wójta

Zdania oświatowe gminy wynikają w szczególności z postanowień:

1. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
2. Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
3. Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r.- Karta Nauczyciela oraz przepisów wykonawczych do tych ustaw.

USTAWA O SYSTEMIE OŚWIATY definiuje:

1) Zadania Rady Gminy:

- może tworzyć jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół i placówek lub organizować wspólną obsługą administracyjną, finansową i organizacyjną prowadzonych szkół i placów (art.5, ust.9);
- podpisuje akt założycielski oraz nadaje pierwszy statut szkole lub placówce (art.58, ust.6);
- może zlikwidować szkołę z końcem roku szkolnego (pod określonymi w Ustawie warunkami) (art.59, ust.1);
- prowadząc szkoły różnych typów lub placówki, może je połączyć w zespół, wyłączyć z zespołu lub włączyć do zespołu inne szkoły lub placówki a także rozwiązać zespół (art.62, ust.1 i 5);
- uchwała regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy, kierując się celami pomocy materialnej o charakterze socjalnym (art.90f).

2) Zadania Wójta/Burmistrza/Prezydenta:

- analizuje zawiadomienie dyrektora szkoły o wstrzymaniu wykonania uchwały rady pedagogicznej, niezgodnej z przepisami prawa i udziela opinii w tej sprawie organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny (art.41,ust.3);
- odpowiada za działalność szkół i placówek oświatowych (w zakresie opisanym w art.5,ust.7);
- ustala procedurę i zasady zatwierdzania arkuszy organizacji publicznych szkół i przedszkoli;
- uzgadnia z dyrektorem szkoły lub placówki program i harmonogram poprawy efektywności kształcenia lub wychowania - w przypadku stwierdzenia niedostatecznych efektów kształcenia lub wychowania (art.34,ust.2);
- sprawuje nadzór nad działalnością szkoły lub placówki w zakresie spraw finansowych i administracyjnych [szczegółowo opisanych art.34a,ust.2];
- powołuje na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki (za zgodą kuratora oświaty) osobę niebędącą nauczycielem (art.36,ust.2);
- powierza stanowisko dyrektora szkoły lub placówki, wyłania kandydata w drodze konkursu, powołuje komisję konkursową, ustala skład komisji konkursowej w przypadku

- szkół i placówek nowo zakładanych, przedłuża powierzenie stanowiska dyrektora itd. (art.36a,ust.1,2,4, 5,6,7,8,9,10,13,14,15);
- udziela opinii w sprawie wniosku dyrektora w sprawie powierzenia (i odwołania) stanowiska wicedyrektora szkoły lub innego stanowiska kierowniczego, jeśli takie stanowisko może być utworzone - zgodnie ze statutem ramowym szkoły lub placówki (art.37,ust.1);
  - odwołuje ze stanowiska dyrektora szkoły lub placówki (art.38,ust.1);
  - wchodzi w uprawnienia dyrektorów jednooddziałowych przedszkoli oraz kierowników szkół podstawowych (szkół filialnych) podporządkowanych organizacyjnie innej szkole (chodzi o uprawnienia dyrektora jako kierownika zakładu pracy) (art.39,ust.6),
  - udziela zezwolenia na założenie szkoły lub placówki publicznej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną, jeśli zadaniem własnym tej osoby jest prowadzenie tego typu szkół lub placówek (art.58,ust.3),
  - przejmuje dokumentację zlikwidowanej szkoły publicznej, z wyjątkiem dokumentacji przebiegu nauczania, którą przekazuje się organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny, w terminie jednego miesiąca od dnia zakończenia likwidacji (art.59,ust.3),
  - przejmuje dokumentację zlikwidowanej szkoły lub placówki publicznej prowadzonej przez osobę prawną lub fizyczną (art.59,ust.4),
  - zawiera porozumienie między organami prowadzącymi szkoły dla utworzenia zespołu, w którego skład wchodzi szkoły lub placówki prowadzone przez różne organy (art.62, ust.6),
  - w porozumieniu z dyrektorami przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych specjalnych oraz ośrodków, o których mowa w art. 2 pkt. 5, a także dyrektorami właściwymi ze względu na miejsce zamieszkania dziecka szkół podstawowych ogólnodostępnych i integracyjnych oraz dyrektorami publicznych i niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, organizuje wczesne wspomaganie rozwoju dziecka (art.71b,ust 2b);
  - umożliwia w porozumieniu z organami sprawującymi nadzór pedagogiczny nad szkołami i placówkami zorganizowanie przez szkoły wyższe i kolegia praktyk nauczycielskich oraz współpracuje w organizacji tych praktyk w podległych gminie szkołach i placówkach (art.77,ust.6);
  - prowadzi ewidencję szkół i placówek niepublicznych zakładanych przez osoby prawne i fizyczne (art.82,ust.1,3 - 5);
  - na wniosek osoby prowadzącej szkołę niepubliczną nieposiadającą uprawnień szkoły publicznej nadaje tej szkole uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli osoba ta przedstawi pozytywną opinię kuratora oświaty, w przypadku szkół medycznych - także opinię ministra

właściwego do spraw zdrowia, o spełnianiu przez szkołę warunków określonych w art. 7 ust. 3 (art.85,ust3.);

- na wniosek osoby prowadzącej szkołę niepubliczną nieposiadającą uprawnień szkoły publicznej oraz po przedstawieniu pozytywnej opinii kuratora nadaje tej szkole uprawnienia szkoły publicznej (art.85,ust3).

USTAWA "KARTA NAUCZYCIELA" definiuje:

1) Zadania Rady Gminy

- określa środki na średnie wynagrodzenia, zagwarantowane przez państwo w dochodach jednostek samorządu terytorialnego;
- uwzględniając przewidywaną strukturę zatrudnienia, określa corocznie stawki wynagrodzenia dla nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego, w drodze regulaminu obowiązującego od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia (art.30,ust.6 i 10a);
- określa: zasady rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego; zasady udzielania i rozmiar zniżek; tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć nauczycieli realizujących w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin (art.42,ust.7);
- ustala kryteria i tryb przyznawania nagród dla nauczycieli (art.49,ust.2);
- ustala wysokości nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego i zasad jego przyznawania (art.54,ust.7);
- wyodrębnia środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego z zastrzeżeniem ust.2 (art.70a,ust.1);
- przeznacza w budżecie środki finansowe na pomoc zdrowotną dla nauczycieli (art.72,ust.1).

2) Zadania Wójta/Burmistrza/Prezydenta

- może wnioskować, jako organ prowadzący, do dyrektora szkoły o dokonanie oceny pracy jej nauczyciela (art.6a, ust.1 pkt.3);
- ocenia pracę dyrektora szkoły (art.6a,ust.6);
- ocenianie pracy nauczycieli placówek, o których mowa w art.1, ust. 2, p. 2 ustawy KN (art.6a,ust.13);
- wydaje decyzję o nadaniu lub odmowie nadania stopnia awansu zawodowego nauczycielowi kontraktowemu (art. 9b,ust.3,3a,4, pkt. 2 oraz ust. 6 i 7 pkt. 1);

- wydaje nowy akt (nauczyciela mianowanego) nauczycielowi, jeśli ten w trakcie pracy zawodowej taki stopień uzyskał (art.9f,ust.1);
- powołuje komisję egzaminacyjną dla nauczycieli ubiegających się o stopień nauczyciela mianowanego (art.9g ust.2);
- jako przedstawiciel organu prowadzącego uczestniczy w charakterze obserwatora w pracy komisji kwalifikacyjnej przyznającej stopień nauczyciela kontraktowego i dyplomowanego (art.9g,ust.3,pkt.1, ust.4);
- opiniuje przeniesienia nauczyciela z innej szkoły do szkoły, dla której jest organem prowadzącym (art.18,ust.4);
- może przenieść nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania do innej szkoły - bez jego zgody (art.19,ust.1);
- może nałożyć na nauczyciela obowiązek podjęcia pracy w innej szkole lub szkołach - za zgodą nauczyciela - w celu uzupełnienia tygodniowego wymiaru zajęć (art.22,ust.1);
- stwierdza wygaśnięcie stosunku pracy dyrektora szkoły w przypadkach opisanych w ust. 1 artykułu 26 (art.26,ust.2);
- zapewnia szkole podstawowe warunki do realizacji przez nauczycieli zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych (art.29,ust.1);
- wypłaca jednorazową gratyfikację pieniężną nauczycielowi, który uzyskał tytuł profesora oświaty (art.31);
- wyraża zgodę na obniżenie nauczycielowi przez dyrektora szkoły tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć na czas określony (art.42a,ust1);
- w przypadku likwidacji szkoły - wskazuje inną szkołę, w której będzie naliczany odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na każdego nauczyciela będącego emerytem lub rencistą szkoły zlikwidowanej (art.53,ust. 3a);
- zapewnia nauczycielowi lokal mieszkalny na terenie gminy, w której położona jest szkoła - w miejscowości do 5000 mieszkańców (art.54,ust.2);
- przyznaje dodatek wiejski w wysokości 10% wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli zatrudnionych na terenie wsi lub w mieście liczącym do 5000 mieszkańców (art.54,ust.5);
- przydzielanie nauczycielowi zatrudnionemu na terenie wsi, w miarę możliwości, potrzebny obszar gruntu (art.56,ust.2);
- może zwolnić nauczyciela z obowiązku zwrotu zasiłku jednorazowego (art.61,ust.3);
- może zawiesić w pełnieniu obowiązków dyrektora szkoły przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne lub złożono wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego (art.83,ust1a)

1.5. Demograficzne uwarunkowania zadań oświaty

Polski system oświaty od lat przeżywa problemy, których podstaw należy upatrywać m.in. w drastycznie zmniejszającą się liczbą dzieci będących w wieku szkolnym. Kilka podstawowych faktów determinujących zmiany w sytuacji oświaty od roku 2000¹:

- Pomiedzy latami 2000/2001 a 2009/2010 ogólna liczba uczniów we wszystkich typach szkół podstawowych oraz średnich spadła o ponad 1,5 miliona - z 7.062.700 do 5.361.5001.
- W tym samym czasie liczba nauczycieli zmniejszała się zaledwie z 431 tys. do 418 tys.
- W szkołach podstawowych zatrudnionych jest obecnie 178 tys. osób, a we wszystkich typach szkół średnich uczy 240 tys. osób.
- Na jednego nauczyciela w szkole podstawowej przypada w Polsce zaledwie 10,5 ucznia, co jest jednym z najniższych wskaźników w krajach OECD (średnia 16,4); W gimnazjum wskaźnik ten wynosi 12,5 w Polsce i 13,7 dla krajów OECD.
- Gdyby liczba uczniów przypadających na nauczyciela w Polsce była taka sama jak średnio w krajach OECD, to w podstawówkach byłoby zatrudnionych 136 tys. pedagogów, zaś w szkołach średnich - 229 tys., czyli odpowiednio o 42 tys. i 12 tys. mniej niż obecnie. Oznaczałoby to zmniejszenie etatów o 23 proc. w szkołach podstawowych oraz o 5 proc. na poziomie edukacji średniej.
- W nadchodzących latach liczba uczniów w Polsce będzie nadal spadać. Prognozy GUS wskazują, że nawet po objęciu od 2012 r. obowiązkiem szkolnym sześciolatków, do 2020 r. będzie mniej o kolejne 590 tys. uczniów.
- Polscy nauczyciele poświęcają na dydaktykę 513 godzin rocznie (wobec średniej dla państw OECD 786 godzin rocznie). Zgodnie z Kartą Nauczyciela nauczyciele pracują 40 godzin tygodniowo, jednakże - jak pokazują statystyki międzynarodowe - udział pracy dydaktycznej w ogólnym czasie pracy polskich nauczycieli jest jednym z najniższych w krajach OECD.
- Polska wydaje na edukację na poziomie podstawowym i średnim 3,4 proc. PKB, nieznacznie mniej niż średnia OECD (3,6 proc). Te wydatki to subwencja oświatowa przekazywana przez budżet państwa jednostkom samorządu terytorialnego i wydatki własne JST. Spadkowi liczby uczniów szkół podstawowych i średnich pomiędzy rokiem szkolnym 2000/2001 a 2009/2010 nie towarzyszyło zmniejszenie subwencji oświatowej.

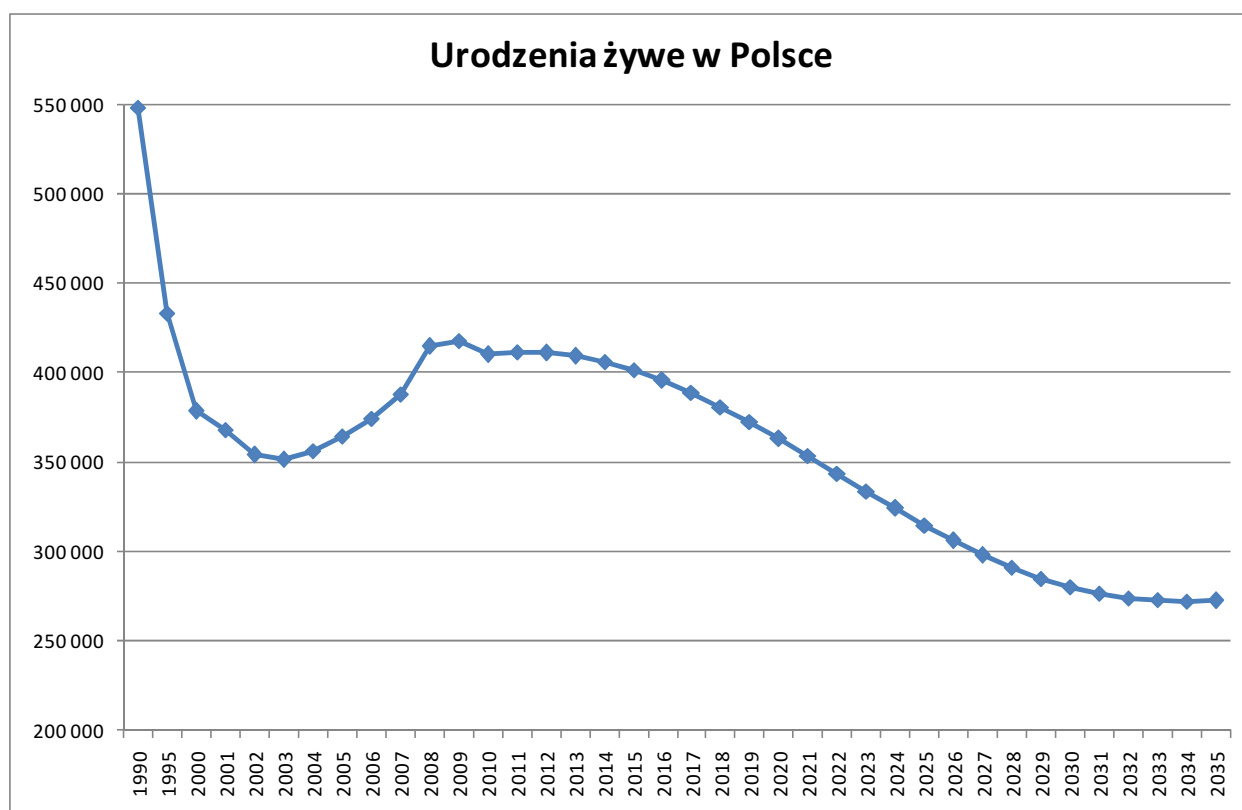
---

¹ Na podst. Fundacji Forum Obywatelskiego Rozwoju: Wiktor Wojciechowski, Lech Kalina, Aleksander Łaszek

W tym okresie subwencja wzrosła z 19,3 mld zł w 2000 r. do 33,4 mld w 2009 r. Oznacza to realny wzrost wydatków o 42 proc.

Z przedstawionych faktów wynika, iż w Polsce niezbędne są przemiany dostosowujące polską edukację do przemian demograficznych, co dałoby oszczędności dla samorządów, budżetu państwa i pozwoliłoby przeznaczyć część uwolnionych środków na motywacyjny system wynagrodzeń nauczycieli i inne potrzeby edukacji. (więcej na www.for.org.pl)

Wykres 1.1. Liczba urodzeń w Polsce – dane i prognoza GUS

1.6. Subwencja oświatowa

Z założeń rozporządzenia Min. Oświaty wynika, iż subwencja oświatowa dla samorządów gminnych powinna zaspakajać wydatki na prowadzenie oświaty, szczególnie na BIEŻĄCĄ DZIAŁALNOŚĆ SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I GIMNAZJALNYCH, bez uwzględnienia:

- przedszkoli
- dowozów
- świetlic
- stołówek

Ostateczna kwota części oświatowej subwencji ogólnej przypadająca w 2011 roku na jednego ucznia przeliczeniowego w skali ogólnokrajowej (tzw. finansowy standard A) wynosi 4.717,01 zł w stosunku rocznym (dla szkół położonych w miejscowości do 5 tys. mieszkańców – dodatkowo 38% oraz dla uczniów gimnazjów – dodatkowo 4%). Jest wyższa od subwencji z roku 2010 o 8,1 proc.

Sposób naliczania subwencji oświatowej

Na mocy artykułu 28 ust. 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966, z późn. zm.) Minister Edukacji Narodowej wydał rozporządzenie z 21 grudnia 2006 roku (Dz.U.06.246.1799) w sprawie zasad podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z w/w artykułem, część oświatowa subwencji ogólnej, po odliczeniu rezerwy, pozostającej w dyspozycji ministra finansów, rozdzielana jest między poszczególne gminy, powiaty i województwa według zasad uwzględniających typy i rodzaje szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz liczby uczniów w tych szkołach.

Rozporządzenie określa system wag i parametrów, od których zależy wysokość oświatowej subwencji ogólnej. Przy podziale subwencji przyjęto następujące zasady:

- 1) „**pieniądz idzie za uczniem**”, co oznacza naliczanie subwencji na podstawie liczby uczniów uczęszczających do szkół i placówek prowadzonych bądź dotowanych przez poszczególne gminy, powiaty i województwa samorządowe. W celu doprecyzowania sposobu mierzenia skali zadań oświatowych i dostosowania do nich wysokości subwencji, rozporządzenie uzależnia tę wysokość od liczby uczniów przeliczeniowych otrzymanej przez zróżnicowane wagi dla wybranych grup uczniów, wybranych grup szkół oraz stopni awansu zawodowego nauczycieli. Otrzymana w ten sposób liczba uczniów przeliczeniowych przemnażana jest przez finansowy standard podziału

subwencji. Finansowy standard podziału subwencji (oznaczony symbolem „A” w załączniku do rozporządzenia) otrzymuje się dzieląc kwotę ogólną subwencji SO przez ogólną liczbę uczniów/słuchaczy/wychowanków przeliczeniowych.

- 2) rozporządzenie wprowadza 27 wag dla zadań szkolnych (od P1 do P27) i 14 wag dla zadań pozaszkolnych (od P28 do P41);
- 3) wskaźnik korygujący (Di) – bezpośrednio nawiązuje do poziomu średnich wynagrodzeń nauczycieli, gwarantowanych Kartą Nauczyciela. Zastosowanie tego wskaźnika umożliwi **przekazywanie wyższych kwot części oświatowej subwencji ogólnej dla tych JST, w których udział etatów nauczycieli o najwyższych stopniach awansu zawodowego w relacji do ogólnej liczby etatów nauczycieli jest wyższy niż średnio w skali kraju;**
- 4) **w algorytmie przyjęto wyższe jednostkowe koszty kształcenia ucznia w szkołach zlokalizowanych na terenach wiejskich i w miastach do 5 tys. mieszkańców – poprzez wprowadzenie wagi P1=0,38** (czyli o 38% większa subwencja)
- 5) przyjęto system wag odnoszący się do **uczniów niepełnosprawnych**, biorąc pod uwagę zmniejszoną liczebność dzieci w oddziałach szkolnych oraz liczbę obowiązkowych zajęć dydaktycznych;
- 6) wagi stosowane są addytywnie, co oznacza, że jeżeli uczeń kwalifikuje się do różnych wag to są one dodawane.

Z doświadczenia samorządów w Polsce wynika, że subwencja oświatowa, licząc zbiorczo, zapewnia jedynie wynagrodzenia nauczycielom i pochodne, a w niektórych gminach nie wystarcza nawet na to. Z własnych środków pokrywane są wszystkie wydatki rzeczowe, prowadzone są remonty, modernizacje i inwestycje. Bez tych działań trudno sobie wyobrazić prawidłowe funkcjonowanie oświaty. Dodatkowo ze środków własnych prowadzone są przedszkola, dowozy, świetlice, stołówki oraz opłacane są osoby administracyjne (zarówno zatrudnione w szkołach, jak i zatrudnione w referatach oświaty/ZEAS-ach)

1.7. Wynagrodzenia nauczycieli wg Karty Nauczyciela

Ustalone rozporządzeniem minimalne stawki **wynagrodzenia zasadniczego** od 1 września 2011 r. dla nauczyciela z tytułem magistra z przygotowaniem pedagogicznym wynoszą:

- dla nauczyciela stażysty: 2 182 zł (o 143 zł więcej od stawki obowiązującej do 01.09.2011 r.)
- dla nauczyciela kontraktowego: 2 246 zł (o 147 zł więcej od stawki obowiązującej do 01.09.2011 r.)

- dla nauczyciela mianowanego: 2 550 zł (o 167 zł więcej od stawki obowiązującej do 01.09.2011 r.)

- dla nauczyciela dyplomowanego: 2 995 zł (o 196 zł więcej od stawki obowiązującej do 01.09.2011 r.).

Jednocześnie Ministerstwo Edukacji Narodowej poinformowało, że **średnie wynagrodzenia od 1 września 2011 r. dla nauczycieli** w grupach awansu zawodowego będą kształtowały się na następujących poziomach:

- dla nauczyciela stażysty: 2 618 zł (o 171 zł więcej od stawki obowiązującej do 1.09.2011 r.)

- dla nauczyciela kontraktowego: 2 906 zł (o 190 zł więcej od stawki obowiązującej do 1.09.2011 r.)

- dla nauczyciela mianowanego: 3 770 zł (o 247 zł więcej od stawki obowiązującej do 1.09.2011 r.)

- dla nauczyciela dyplomowanego: 4 817 zł (o 315 zł więcej od stawki aktualnie obowiązującej do 1.09.2011 r.).

Aby obliczyć koszt dla pracodawcy, do ww. kwot wynagrodzeń średnich należy doliczyć koszt ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia płacony przez pracodawcę (ok. 18%) oraz składkę na fundusz socjalny (8%). Dodatkowo dla miejscowości do 5 tys. mieszkańców do średnich wynagrodzeń należy doliczyć dodatek wiejski oraz mieszkaniowy.

Średnie wynagrodzenie nauczycieli składa się z wynagrodzenia zasadniczego, dodatków oraz innych składników, które nie są jednakowe dla wszystkich nauczycieli (art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela). Prawo do nich i ich wysokość są uzależnione od spełnienia określonych przesłanek, np. dodatek za wysługę lat - od stażu pracy, dodatek funkcyjny - od pełnienia funkcji, a wynagrodzenie za pracę w godzinach ponadwymiarowych - od pracy w takim wymiarze. Średnim wynagrodzeniom nauczycieli ustalonym w tej ustawie powinny odpowiadać średnie wynagrodzenia nauczycieli (składające się z wynagrodzenia zasadniczego i innych ustawowo określonych składników) określone przez jednostkę samorządu terytorialnego na obszarze jej działania, a nie indywidualne wynagrodzenie konkretnego nauczyciela (art. 30 ust. 6 Karty Nauczyciela).

Przepisy Karty Nauczyciela nakładają na samorząd terytorialny obowiązek ustalenia płac nauczycieli w określony sposób, tj. w taki, aby za pośrednictwem wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatków osiągnąć średnie wynagrodzenie.

Obecnie wprowadzona regulacja nakazuje podliczenie pod koniec roku łącznych wydatków poniesionych na płace (z uwzględnieniem stopni awansu). W przypadku nieosiągnięcia w danym

roku wysokości średnich wynagrodzeń jednostka samorządu terytorialnego musi ustalić kwotę różnicy między wydatkami faktycznie poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli a iloczynem średniorocznej liczby nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli. Tak ustalona kwota różnicy będzie dzielona między nauczycieli i **wypłacana w terminie do końca danego roku w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego.**

1.8. Przyczyny zróżnicowania wydatków samorządów na zadania oświatowe²

Występujące zróżnicowanie wydatków na poziomie poszczególnych samorządów w relacji do naliczonych kwot części oświatowej subwencji ogólnej jest zjawiskiem naturalnym i wynikającym ze zróżnicowanego sposobu wykorzystania przez JST posiadanych kompetencji w obszarze zarządzania oświatą. Odpowiednio:

1) Najistotniejszym czynnikiem generującym koszty realizowanych w JST zadań oświatowych jest - oddział (klasa) i liczba uczniów przypadająca na 1 oddział.

Koszty prowadzenia jednego oddziału wynikają z:

- a) ilości lekcji realizowanych w ciągu tygodnia, co przekłada się na liczbę etatów nauczycielskich niezbędnych do ich realizacji (około 1,3 - 1,8 pełnozatrudnionych w zależności od typu szkoły, wielkości oddziału, podziału oddziału na grupy na niektórych zajęciach),
- b) kosztów administracji i obsługi,
- c) obciążenia pracodawcy w zakresie ubezpieczeń związanych z zatrudnieniem,
- d) obciążeń funduszy socjalnych: nauczycieli, pracowników administracji i obsługi, nauczycieli emerytów,
- e) wielkości funduszy: szkoleniowego, zdrowotnego, odpraw emerytalnych, dodatków na zagospodarowanie,
- f) zatrudnienia nauczycieli wspomagających proces kształcenia (biblioteka, pedagog, świetlica) i zniżki godzin dla nauczycieli, którym powierzono funkcje.

2) Łączny koszt prowadzenia jednego oddziału to kwota 125-130 tys. dla roku 2010. W roku 2010 bon – tzw. standard A przypadający na jednego ucznia przeliczeniowego wynosił 4364,3937 zł. Odpowiednio **liczba uczniów przypadających na 1 oddział niezbędna do zbilansowania kosztów jego prowadzenia wynosiła szacunkowo:**

- 26 uczniów przeliczeniowych w szkołach podstawowych,

---

² Na podstawie opracowania Zespołu Analiz Oświatowych działającego przy Zarządzie Okręgu Pomorskiego ZNP

- 28 uczniów przeliczeniowych w gimnazjach i w szkołach ponadgimnazjalnych (W miejscowościach do 5 tys. mieszkańców, wg obliczeń własnych wykonanych przez autorów niniejszego raportu - wynosi odpowiednio w SP ok. 20-22 uczniów, w gimnazjum 23-26 uczniów).

3) Na ustalenie faktycznej liczebności uczniów w oddziale (i w konsekwencji liczby oddziałów) decydujących o zróżnicowanych skutkach finansowych prowadzenia zadań oświatowych w poszczególnych JST największy wpływ mają:

a) dążenie do uzyskania lepszych efektów nauczania i wychowania;

Wydaje się, że **liczba uczniów w klasie nie ma decydującego wpływu na poziom uzyskiwanych efektów**. Gdyby tak było, to uczniowie gmin wiejskich i małych miasteczek, w których na jeden oddział przypada ok. 2/3 liczby uczniów w szkołach miejskich uzyskiwaliby wyniki lepsze od wyników uczniów z klas znacznie liczniejszych.

Można sądzić, że **bardziej decydujące są aspiracje edukacyjne rodziców, poziom cywilizacyjny otoczenia lokalnego** itp.

b) dążenia do zachowania stanu zatrudnienia wynikającego z:

- z analizy potrzeb wynikających z prognoz demograficznych,

- niechęci do pogłębiania napięć społecznych wynikających zarówno z likwidacji szkół, jak i skali bezrobocia w JST;

c) funkcjonowanie małych liczebnie szkół w ośrodkach wiejskich spełniających również inne niż dydaktyczne funkcje wobec społeczności lokalnych;

e) zróżnicowana atrakcyjność wyposażenia szkół i placówek oświatowych;

f) nasycenie szkół sprzętem elektronicznym, który z jednej strony jest niezbędny we współczesnej edukacji, a z drugiej wymaga większych nakładów w tym na jego konserwację.

2. SYSTEM OŚWIATY NA TERENIE GMINY KRAMSK – LATA 2005-2011

2.1. Jednostki edukacyjne na terenie Gminy Kramsk

Na terenie Gminy Kramsk znajdują się następujące jednostki szkolne:

1. SP Kramsk
2. SP Bilczew
3. SP Świąciec
4. SP Helenów Drugi
5. SP Anielew
6. SP Wysokie
7. SP Patrzyków
8. SP Wola Podłęzna
-
9. GIMNAZJUM Kramsk
10. GIMNAZJUM Wysokie
-
11. Zespół Licealny

---

12. SP Milin (prowadzona przez Stowarzyszenie "Szkoła Twórczej Integracji w Milinie")
13. GIMNAZJUM Milin (prowadzona przez Stowarzyszenie "Szkoła Twórczej Integracji w Milinie")

W poniższych tabelach zaprezentowano podstawowe dane dla każdej ze szkół, obejmujące:

- liczbę uczniów w oddziałach w roku szkolnym 2010/2011 oraz 2011/2012
- liczbę uczniów w szkole w latach 2005-2011
- liczbę etatów dydaktycznych
- liczbę pracowników obsługi
- rodzaje pomieszczeń w szkole

Tabela 2.1. Podstawowe dane o szkołach

1. Szkoła Podstawowa w Kramsku

2010/2011

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	3	39	13
klasa I	1	21	21
klasa II	2	25	13
klasa III	2	40	20
klasa IV	2	35	18
klasa V	2	31	16
klasa VI	2	43	22
RAZEM (bez '0')	11	195	17,7

2011/2012

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	4	60	15
klasa I	1	25	20
klasa II	1	22	20
klasa III	2	27	19
klasa IV	2	39	23
klasa V	2	35	24
klasa VI	2	33	20
RAZEM (bez '0')	10	181	18,1

Łączna liczba dzieci w szkole (bez '0'):

	Liczba dzieci
2005/2006	239
2006/2007	234
2007/2008	226
2008/2009	220
2009/2010	218
2010/2011	195
2011/2012	181

Liczba i kwalifikacje nauczycieli:

Kwalifikacje nauczycieli	Liczba nauczycieli posiadających umowę o pracę w danej grupie	2010/2011 - liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli w danej grupie
stażysta		0
kontraktowy		2,5
mianowany		7,17
dplomowany		12
RAZEM		21,67

Pomieszczenia szkolne:

rodzaj sali	liczba sal w szkole:
liczba sal lekcyjnych w szkole	13
sala gimnastyczna	1
oddział przedszkolny	2
sala komputerowa	1
gabinet pedagoga	1
biblioteka	1
światlica	1
kuchnia	1
stołówka	1

Pracownicy obsługi:

pracownicy obsługi	liczba etatów przeliczeniowych w roku szkolnym 2010/2011
Sekretarz	1
Woźny	1
Sprzątaczk	3
Kucharki	3
Intendentka	1
Inni	2
Łącznie	11

2. Szkoła Podstawowa w Bilczewie

2010/2011

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	1	12	12
klasa I	0,5	8	16
klasa II	0,5	6	12
klasa III	1	17	17
klasa IV	0,5	7	14
klasa V	0,5	9	18
klasa VI	1	14	14
RAZEM (bez '0')	4	61	15,3

2011/2012

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	1	13	13
klasa I	1	9	9
klasa II	1	8	8
klasa III	1	6	6
klasa IV	1	17	17
klasa V	1	7	7
klasa VI	1	9	9
RAZEM (bez '0')	6	56	9,3

Łączna liczba dzieci w szkole (bez '0'):

	Liczba dzieci
2005/2006	83
2006/2007	81
2007/2008	78
2008/2009	87
2009/2010	72
2010/2011	61
2011/2012	56

Liczba i kwalifikacje nauczycieli:

Kwalifikacje nauczycieli	Liczba nauczycieli posiadających umowę o pracę w danej grupie	2010/2011 - liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli w danej grupie
stażysta	1	1
kontraktowy	3	2,16
mianowany	4	3,22
dplomowany	2	2
RAZEM	10	8,38

Pomieszczenia szkolne:

rodzaj sali	liczba sal w szkole:
liczba sal lekcyjnych w szkole	6
sala gimnastyczna	0
oddział przedszkolny	1
sala komputerowa	1
biblioteka	1
świetlica	0

Pracownicy obsługi:

pracownicy obsługi	liczba etatów przeliczeniowych w roku szkolnym 2010/2011
Sekretarz	0,5
Woźny	1
Sprzątaczk	1
Łącznie	2,5

3. Szkoła Podstawowa w Świećcu

2010/2011

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	1	8	8
klasa I	0,5	4	8
klasa II	0,5	4	8
klasa III	1	5	5
klasa IV	0,5	5	12
klasa V	0,5	7	12
klasa VI	1	8	8
RAZEM (bez '0')	4	33	8,3

2011/2012

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	1	14	14
klasa I	1	3	3
klasa II	0,5	4	8
klasa III	0,5	4	8
klasa IV	1	5	5
klasa V	0,5	4	8
klasa VI	0,5	7	14
RAZEM (bez '0')	4	27	6,8

Łączna liczba dzieci w szkole (bez '0'):

	Liczba dzieci
2005/2006	40
2006/2007	40
2007/2008	37
2008/2009	33
2009/2010	33
2010/2011	33
2011/2012	27

Liczba i kwalifikacje nauczycieli:

Kwalifikacje nauczycieli	Liczba nauczycieli posiadających umowę o pracę w danej grupie	2010/2011 - liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli w danej grupie
stażysta	0	0
kontraktowy	4	2,2
mianowany	4	3,03
dplomowany	1	1
RAZEM	9	6,23

Pomieszczenia szkolne:

rodzaj sali	liczba sal w szkole:
liczba sal lekcyjnych w szkole	5
sala gimnastyczna	1
oddział przedszkolny	1
sala komputerowa	1
biblioteka	1
światlica	0

Pracownicy obsługi:

pracownicy obsługi	liczba etatów przeliczeniowych w roku szkolnym 2010/2011
Woźny	1
Sprzątaczk	1
Łącznie	2

4. Szkoła Podstawowa w Helenowie

2010/2011

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	1	11	11
klasa I	1	7	7
klasa II	0,5	6	12
klasa III	0,5	7	14
klasa IV	0,5	7	14
klasa V	0,5	6	12
klasa VI	1	6	6
RAZEM (bez '0')	4	39	9,8

2011/2012

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	1	14	14
klasa I	1	7	7
klasa II	1	7	7
klasa III	0,5	7	14
klasa IV	0,5	7	14
klasa V	0,5	6	10
klasa VI	0,5	4	10
RAZEM (bez '0')	4	38	9,5

Łączna liczba dzieci w szkole (bez '0'):

	Liczba dzieci
2005/2006	57
2006/2007	51
2007/2008	49
2008/2009	46
2009/2010	37
2010/2011	39
2011/2012	38

Liczba i kwalifikacje nauczycieli:

Kwalifikacje nauczycieli	Liczba nauczycieli posiadających umowę o pracę w danej grupie	2010/2011 - liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli w danej grupie
stażysta	0	0
kontraktowy	4	3,11
mianowany	6	5,06
dplomowany	2	1,27
RAZEM	12	9,44

Pomieszczenia szkolne:

rodzaj sali	liczba sal w szkole:
liczba sal lekcyjnych w szkole	6
sala gimnastyczna	0
oddział przedszkolny	1
sala komputerowa	1
biblioteka	1
światlica	0

Pracownicy obsługi:

pracownicy obsługi	liczba etatów przeliczeniowych w roku szkolnym 2010/2011
Woźny	1
Sprzątaczk	0,5
Łącznie	1,5

5. Szkoła Podstawowa w Anielewie

2010/2011

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	1	16	16
klasa I	1	14	14
klasa II	1	12	12
klasa III	1	18	18
klasa IV	1	18	18
klasa V	1	18	18
klasa VI	1	21	21
RAZEM (bez '0')	6	101	16,8

2011/2012

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	1	18	18
klasa I	1	12	12
klasa II	1	14	14
klasa III	1	13	13
klasa IV	1	18	18
klasa V	1	18	18
klasa VI	1	18	18
RAZEM (bez '0')	6	93	15,5

Łączna liczba dzieci w szkole (bez '0'):

	Liczba dzieci
2005/2006	82
2006/2007	92
2007/2008	107
2008/2009	106
2009/2010	101
2010/2011	101
2011/2012	93

Liczba i kwalifikacje nauczycieli:

Kwalifikacje nauczycieli	Liczba nauczycieli posiadających umowę o pracę w danej grupie	2010/2011 - liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli w danej grupie
stażysta	1	1
kontraktowy	6	4,08
mianowany	2	1,61
dplomowany	6	4,22
RAZEM	15	10,91

Pomieszczenia szkolne:

rodzaj sali	liczba sal w szkole:
liczba sal lekcyjnych w szkole	7
sala gimnastyczna	0
oddział przedszkolny	1
sala komputerowa	1
gabinet logopedy	1
biblioteka	1
świetlica	0

Pracownicy obsługi:

pracownicy obsługi	liczba etatów przeliczeniowych w roku szkolnym 2010/2011
Woźny	1
Sprzątaczk	1
Łącznie	2

6. Szkoła Podstawowa w Wysokiem

2010/2011

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	2	37	19
klasa I	1	18	18
klasa II	1	16	16
klasa III	1	21	21
klasa IV	2	30	15
klasa V	1	26	26
klasa VI	1	23	23
RAZEM (bez '0')	7	134	19,1

2011/2012

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	2	32	16
klasa I	1	25	25
klasa II	1	18	18
klasa III	1	16	16
klasa IV	1	23	23
klasa V	2	29	15
klasa VI	1	26	26
RAZEM (bez '0')	7	137	19,6

Łączna liczba dzieci w szkole (bez '0'):

	Liczba dzieci
2005/2006	176
2006/2007	177
2007/2008	183
2008/2009	166
2009/2010	125
2010/2011	134
2011/2012	137

Liczba i kwalifikacje nauczycieli:

Kwalifikacje nauczycieli	Liczba nauczycieli posiadających umowę o pracę w danej grupie	2010/2011 - liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli w danej grupie
stażysta	1	0,17
kontraktowy	10	7,37
mianowany	4	4
dplomowany	7	6,28
RAZEM	22	17,82

Pomieszczenia szkolne:

rodzaj sali	liczba sal w szkole:
liczba sal lekcyjnych w szkole	7
sala gimnastyczna	2
oddział przedszkolny	3
sala komputerowa	1
gabinet pedagoga	1
biblioteka	1
świetlica	0
kuchnia	1

Pracownicy obsługi:

pracownicy obsługi	liczba etatów przeliczeniowych w roku szkolnym 2010/2011
Sekretarz	1
Woźny	1
Pracownik gospodarczy	1
Woźna oddziałowa	1
Łącznie	4

7. Szkoła Podstawowa w Patrzykowie

2010/2011

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	1	11	11
klasa I	1	10	10
klasa II	1	8	8
klasa III	1	8	8
klasa IV	1	7	7
klasa V	1	9	9
klasa VI	1	6	6
RAZEM (bez '0')	6	48	8,0

2011/2012

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	1	6	6
klasa I	1	9	9
klasa II	0,5	10	20
klasa III	0,5	6	12
klasa IV	1	5	5
klasa V	1	7	7
klasa VI	1	8	8
RAZEM (bez '0')	5	45	9,0

Łączna liczba dzieci w szkole (bez '0'):

	Liczba dzieci
2005/2006	63
2006/2007	60
2007/2008	51
2008/2009	53
2009/2010	66
2010/2011	48
2011/2012	45

Liczba i kwalifikacje nauczycieli:

Kwalifikacje nauczycieli	Liczba nauczycieli posiadających umowę o pracę w danej grupie	2010/2011 - liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli w danej grupie
stażysta	0	0
kontraktowy	3	2,38
mianowany	2	2,34
dplomowany	4	4,55
RAZEM	9	9,27

Pomieszczenia szkolne:

rodzaj sali	liczba sal w szkole:
liczba sal lekcyjnych w szkole	6
sala gimnastyczna	1
oddział przedszkolny	1
sala komputerowa	1
biblioteka	1
świetlica	1
kuchnia	1

Pracownicy obsługi:

pracownicy obsługi	liczba etatów przeliczeniowych w roku szkolnym 2010/2011
Woźny	0,5
Sprzątaczk	1,5
Palacz	0,5
Konserwator	0,5
Łącznie	3

8. Szkoła Podstawowa w Woli Podłęznej

2010/2011

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	1	7	7
klasa I	1	8	8
klasa II	1	9	9
klasa III	1	13	13
klasa IV	1	10	10
klasa V	1	11	11
klasa VI	1	12	12
RAZEM (bez '0')	6	63	10,5

2011/2012

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa 0	1	19	19
klasa I	1	11	11
klasa II	1	7	7
klasa III	1	9	9
klasa IV	1	12	12
klasa V	1	10	10
klasa VI	1	11	11
RAZEM (bez '0')	6	60	10,0

Łączna liczba dzieci w szkole (bez '0'):

	Liczba dzieci
2005/2006	86
2006/2007	76
2007/2008	76
2008/2009	77
2009/2010	57
2010/2011	63
2011/2012	60

Liczba i kwalifikacje nauczycieli:

Kwalifikacje nauczycieli	Liczba nauczycieli posiadających umowę o pracę w danej grupie	2010/2011 - liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli w danej grupie
stażysta	1	0,5
kontraktowy	3	2,72
mianowany	3	3
dplomowany	6	4,37
RAZEM	13	10,59

Pomieszczenia szkolne:

rodzaj sali	liczba sal w szkole:
liczba sal lekcyjnych w szkole	6
sala gimnastyczna	0
oddział przedszkolny	1
sala komputerowa	1
biblioteka	1
świetlica	0
kuchnia	1

Pracownicy obsługi:

pracownicy obsługi	liczba etatów przeliczeniowych w roku szkolnym 2010/2011
Sekretarz	0,5
Woźny	1
Sprzątaczk	0,5
Łącznie	2

9. Gimnazjum w Kramsku

2010/2011

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa I GIM	4	119	30
klasa II GIM	4	108	27
klasa III GIM	4	98	25
RAZEM	12	325	27,1

2011/2012

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa I GIM	4	126	32
klasa II GIM	4	116	29
klasa III GIM	4	107	27
RAZEM	12	349	29,1

Łączna liczba dzieci w szkole:

	Liczba dzieci
2005/2006	343
2006/2007	341
2007/2008	321
2008/2009	306
2009/2010	306
2010/2011	325
2011/2012	349

Liczba i kwalifikacje nauczycieli:

Kwalifikacje nauczycieli	Liczba nauczycieli posiadających umowę o pracę w danej grupie	2010/2011 - liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli w danej grupie
stażysta	1	0,67
kontraktowy	7	5,78
mianowany	6	4,5
dplomowany	16	14,55
RAZEM	30	25,5

Pomieszczenia szkolne:

rodzaj sali	liczba sal w szkole:
liczba sal lekcyjnych w szkole	14
sala gimnastyczna	1
gabinet pedagoga	1
sala komputerowa	1
biblioteka	1
świetlica	1
sale językowe	3

Pracownicy obsługi:

pracownicy obsługi	liczba etatów przeliczeniowych w roku szkolnym 2010/2011
Sekretarz	1
Woźny	1
Sprzątaczk	6
Konserwator	1
Łącznie	9

10. Gimnazjum w Wysokiem

2010/2011

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa I GIM	2	43	22
klasa II GIM	2	48	24
klasa III GIM	2	49	25
RAZEM	6	140	23,3

2011/2012

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
Klasa I GIM	1	28	28
klasa II GIM	2	43	22
klasa III GIM	2	46	23
RAZEM	5	117	23,4

Łączna liczba dzieci w szkole:

	Liczba dzieci
2005/2006	122
2006/2007	129
2007/2008	118
2008/2009	123
2009/2010	125
2010/2011	140
2011/2012	117

Liczba i kwalifikacje nauczycieli:

Kwalifikacje nauczycieli	Liczba nauczycieli posiadających umowę o pracę w danej grupie	2010/2011 - liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli w danej grupie
stażysta	3	2,22
kontraktowy	5	3,5
mianowany	1	1
dplomowany	10	7,78
RAZEM	19	14,5

Pomieszczenia szkolne:

rodzaj sali	liczba sal w szkole:
liczba sal lekcyjnych w szkole	6
sala gimnastyczna	1
gabinet pedagoga	1
sala komputerowa	1
biblioteka	1
świetlica	0
sala językowa	1

Pracownicy obsługi:

pracownicy obsługi	liczba etatów przeliczeniowych w roku szkolnym 2010/2011
Sekretarz	1
Sprzątaczkę	2
Palacz	1
<i>Łącznie</i>	4

11. Zespół Szkół Licealnych

2010/2011

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
klasa I	2	30	15
klasa II	1	19	19
klasa III	1	11	11
RAZEM	4	60	15,0

2011/2012

	liczba oddziałów	liczba dzieci	przeciętna liczba dzieci w oddziale
klasa I	0	0	-
klasa II	1	7	7
klasa III	2	16	8
RAZEM	3	23	7,7

Łączna liczba dzieci w szkole:

	Liczba dzieci
2005/2006	72
2006/2007	67
2007/2008	62
2008/2009	46
2009/2010	46
2010/2011	60
2011/2012	23

Liczba i kwalifikacje nauczycieli:

Kwalifikacje nauczycieli	Liczba nauczycieli posiadających umowę o pracę w danej grupie	2010/2011 - liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli w danej grupie
stażysta	1	0,27
kontraktowy	2	0,64
mianowany	6	4,61
dplomowany	10	3,94
RAZEM	19	9,46

Pomieszczenia szkolne:

rodzaj sali	liczba sal w szkole:
liczba sal lekcyjnych w szkole	4
biblioteka	1

Pracownicy obsługi:

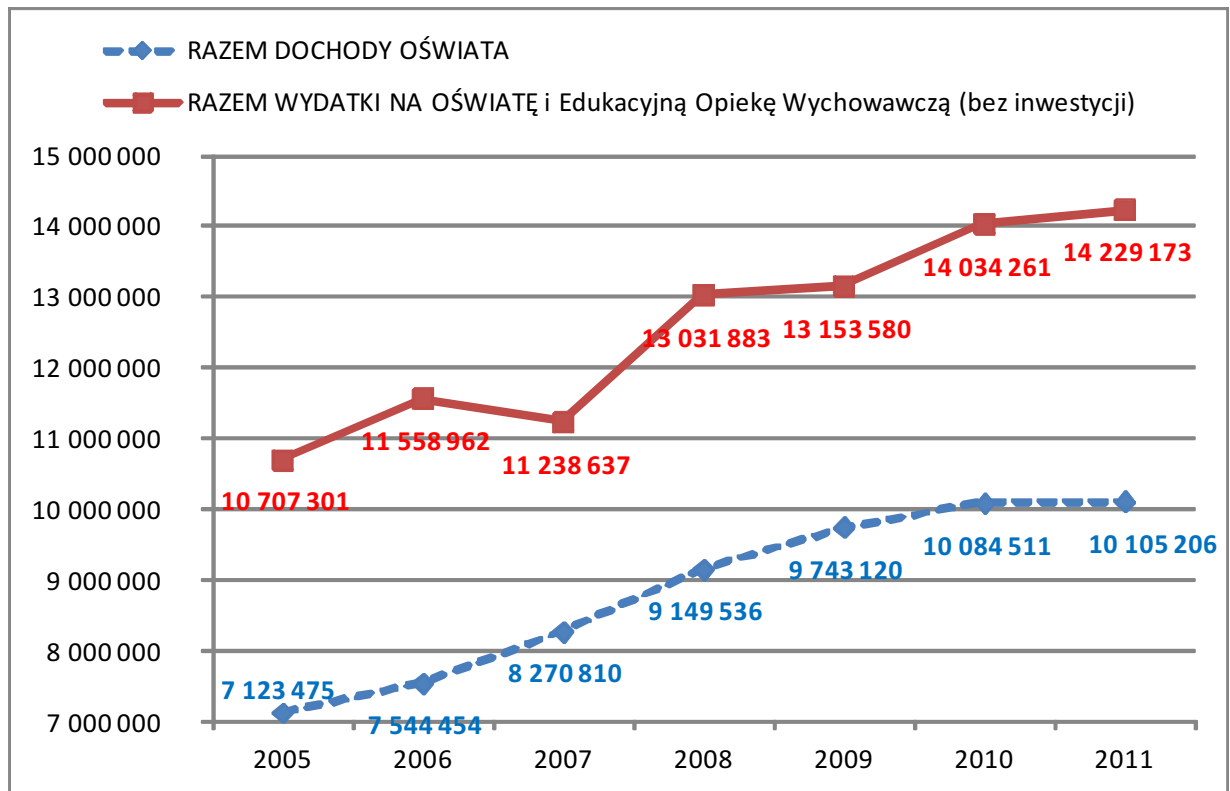
pracownicy obsługi	liczba etatów przeliczeniowych w roku szkolnym 2010/2011
Sekretarz	1
Sprzątaczk	3
Łącznie	4

2.2. Wydatki budżetowe na oświatę w latach 2005-2011

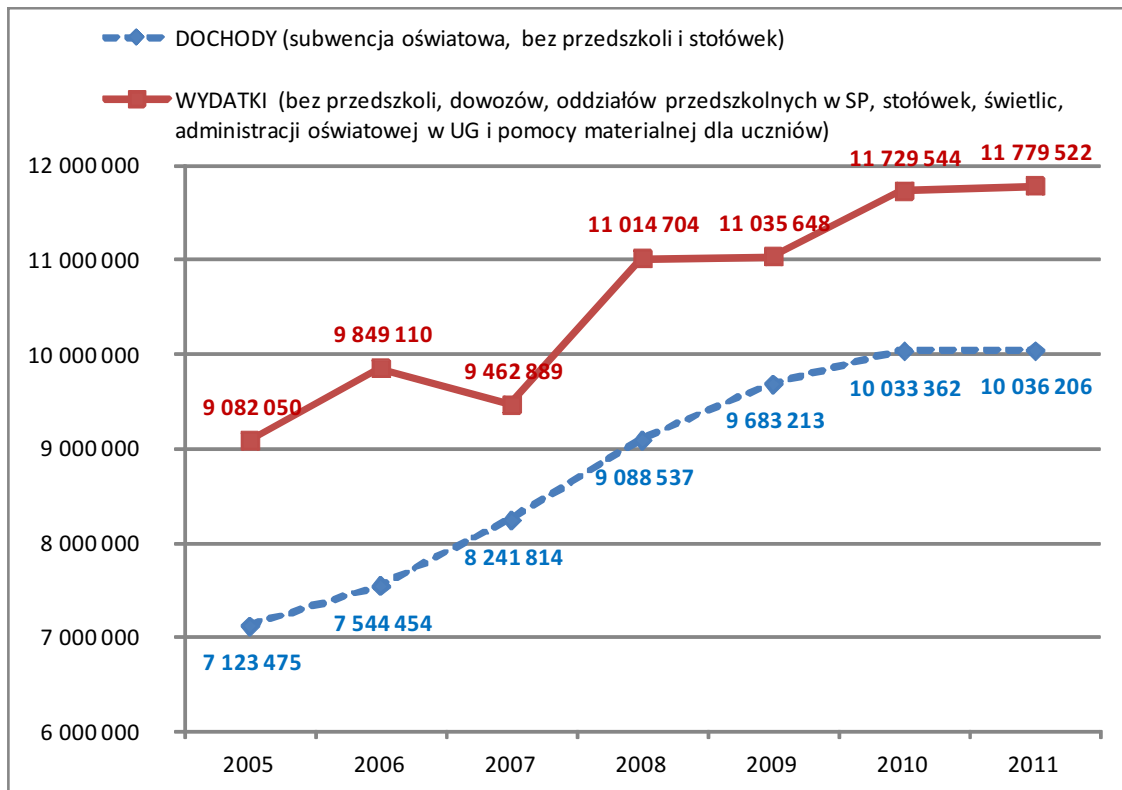
Budżet Gminy wydatkuje na cele oświatowe środki przede wszystkim na wynagrodzenia i pochodne od nich, utrzymanie pomieszczeń szkolnych, sal gimnastycznych, ogrzewanie, wodę i energię w szkołach. Otrzymuje z budżetu państwa pieniądze w postaci subwencji oświatowej – w wielkości uzależnionej od liczby uczniów uczęszczających do szkół.

Poniższe wykresy i tabele przedstawiają dochody i wydatki Gminy Kramsk z działalności oświatowej w latach 2005-2011.

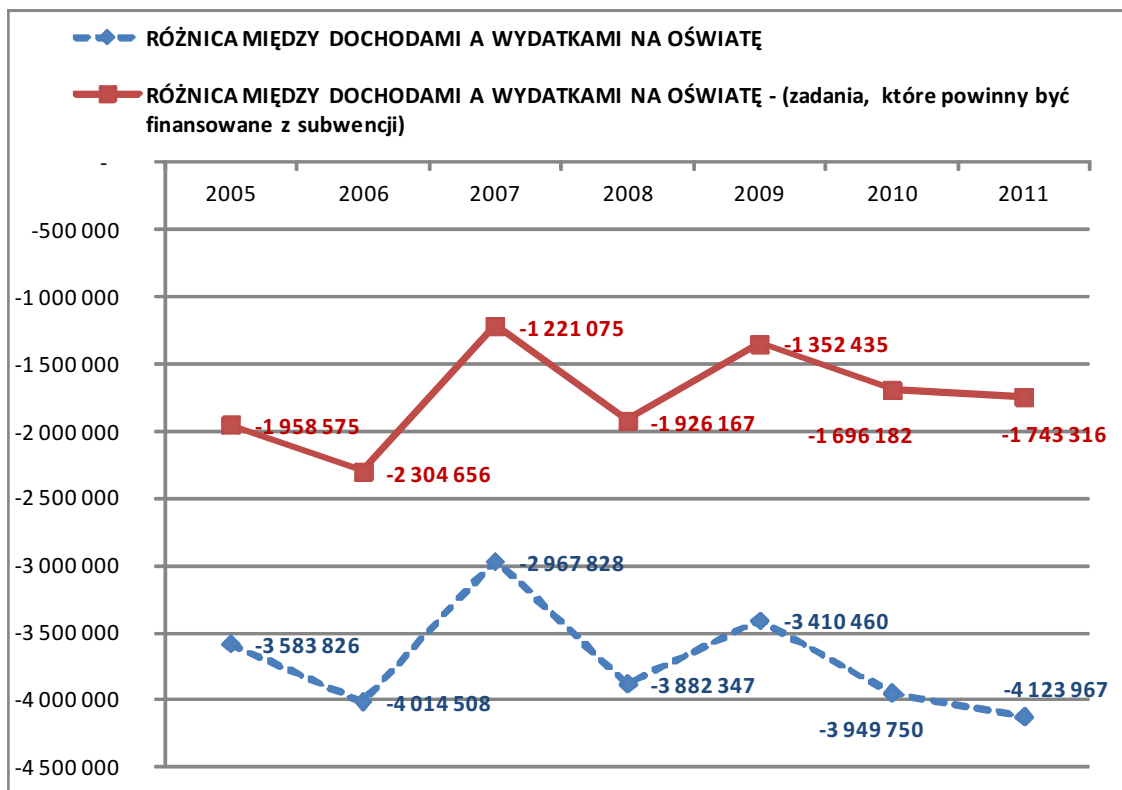
Wykres 2.1. Dochody i wydatki Gminy Kramsk z działalności oświatowej w latach 2005-2011

Wykres 2.2. Dochody i wydatki Gminy Kramsk z działalności oświatowej - bez uwzględnienia przedszkoli i dowozów

Wykres 2.3. Deficyt środków budżetu Gminy Kramsk na działalność oświatową (bez inwestycji)

Tabela 2.2. Dochody budżetu Gminy Kramsk z tytułu działalności oświatowej

Dochody oświata (801)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Subwencja oświatowa	7 123 475	7 544 454	8 241 814	9 088 537	9 683 213	10 033 362	10 036 206
Stołówka szkolna (od 2008 r. 80148)			28 996	31 251	36 594	34 849	37 000
Przedszkola (80104)				29 748	23 313	16 300	32 000
RAZEM DOCHODY	7 123 475	7 544 454	8 270 810	9 149 536	9 743 120	10 084 511	10 105 206

Tabela 2.3. Wydatki budżetu Gminy Kramsk na działalność oświatową (bez inwestycji)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Szkoły podstawowe (80101) - łącznie bez inwestycji, w tym:	5 259 658	5 498 061	5 148 042	5 797 712	5 729 582	6 120 388	6 063 709
Wydatki osobowe (3020, 4010, 4040, 4110, 4120, 4140, 4170,4440)	3 788 673	3 938 541	4 481 570	4 793 664	5 222 930	5 389 681	
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (80103), w tym	479 212	447 517	472 782	504 164	560 584	632 417	713 300
Wydatki osobowe (3020, 4010, 4040, 4110, 4120, 4140, 4170,4440)	384 638	409 242	467 103	500 721	543 799	621 090	
Przedszkola (80104) - łącznie bez inwestycji, w tym:				238 760	260 502	289 356	437 720
Wydatki osobowe (3020, 4010, 4040, 4110, 4120, 4140, 4170,4440)				176 619	205 914	215 545	
Gimnazja (80110) - łącznie bez inwestycji, w tym:	2 015 771	2 222 204	2 242 928	2 826 193	2 770 253	2 978 479	3 020 000
Wydatki osobowe (3020, 4010, 4040, 4110, 4120, 4140, 4170,4440)	1 483 430	1 543 971	1 913 225	2 336 840	2 505 460	2 643 378	
Dowożenie uczniów do szkół (80113)	358 676	404 250	482 088	493 179	537 723	579 921	600 000
Liceum (80120)	440 582	524 171	541 858	601 597	649 970	669 049	700 000
Wydatki osobowe (3020, 4010, 4040, 4110, 4120, 4140, 4170,4440)	406 317	441 657	468 422	534 656	561 108	605 821	
Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli (80146)	41 000	43 685	50 329	41 940	45 189	20 930	50 000
Stołówki szkolne (80148), w tym:				129 196	151 737	157 670	165 100
Wydatki osobowe (3020, 4010, 4040, 4110, 4120, 4140, 4170,4440)				94 408	106 113	117 768	
Pozostałe wydatki (80195) - łącznie bez inwestycji, w tym:	60 597	98 128	156 607	153 206	123 880	157 386	140 000
Wydatki osobowe (3020, 4010, 4040, 4110, 4120, 4140, 4170,4440)	54 759	58 300	62 800	91 400	101 268	108 512	
Świetlice szkolne (85401) - łącznie bez inwestycji, w tym:	80 930	135 514	64 116	46 328	55 005	71 979	95 000
Wydatki osobowe (3020, 4010, 4040, 4110, 4120, 4140, 4170,4440)	42 237	41 238	57 619	46 328	52 086	71 179	
Pomoc materialna dla uczniów (85415)	244 531	274 204	292 885	283 592	191 362	177 206	30 000
Dotacje podmiotowe z budżetu dla publicznej jednostki systemu oświaty prowadzonej przez osobę prawną (SP + GIMN)	1 264 442	1 462 861	1 323 126	1 594 056	1 716 775	1 783 311	1 805 813
Dotacje - oddz. przedszkolne + przedszkola	223 896	203 000	210 921	61 180	92 175	119 010	122 800
Administracja na wynagrodzenia z wszystkimi narzutami osób zajmujących się oświatą w Urzędzie - w księgowości, kadrach, referat oświaty	238 006	245 367	252 956	260 779	268 844	277 159	285 731
RAZEM WYDATKI NA OŚWIATĘ (bez inwestycji)	10 707 301	11 558 962	11 386 37	13 031 883	13 153 580	14 034 261	14 229 173

Tabela 2.4. Deficyt środków na prowadzenie działalności oświatowej w Gminie Kramsk (bez inwestycji)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
RÓŻNICA MIĘDZY DOCHODAMI A WYDATKAMI NA OŚWIATĘ	-3 583 826	-4 014 508	-2 967 828	-3 882 347	-3 410 460	-3 949 750	-4 123 967
DOCHODY (subwencja oświatowa, bez przedszkoli i stołówek)	7 123 475	7 544 454	8 241 814	9 088 537	9 683 213	10 033 362	10 036 206
WYDATKI (bez przedszkoli, dowozów, oddziałów przedszkolnych w SP, stołówek, świetlic, administracji oświatowej w UG i pomocy materialnej dla uczniów)	9 082 050	9 849 110	9 462 889	11 014 704	11 035 648	11 729 544	11 779 522
RÓŻNICA MIĘDZY DOCHODAMI A WYDATKAMI NA OŚWIATĘ - (zadania, które powinny być finansowane z subwencji)	-1 958 575	-2 304 656	-1 221 075	-1 926 167	-1 352 435	-1 696 182	-1 743 316

Tabela 2.5. Udział wydatków oświatowych (bez inwestycji) w wydatkach budżetu Gminy

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Całkowite dochody budżetu Gminy w PLN	18 708 579	22 671 905	25 708 105	28 372 044	26 076 370	30 367 748	29 220 486
Wydatki bieżące budżetu Gminy w PLN (BEZ INWESTYCJI)	15 650 691	18 806 167	20 890 884	23 922 409	24 061 254	27 716 132	25 263 107
RAZEM WYDATKI NA OŚWIATĘ (bez inwestycji)	10 707 301	11 558 962	11 238 637	13 031 883	13 153 580	14 034 261	14 229 173
UDZIAŁ WYDATKÓW OSWIATOWYCH W DOCHODACH BUDŻETU GMINY	57,2%	51,0%	43,7%	45,9%	50,4%	46,2%	48,7%
UDZIAŁ WYDATKÓW OSWIATOWYCH W WYDATKACH BIEŻĄCYCH BUDŻETU GMINY	68,4%	61,5%	53,8%	54,5%	54,7%	50,6%	56,3%

Sumując powyższe wydatki i dochody z tytułu prowadzenia działalności oświatowej, widać, iż dochody są zdecydowanie zbyt małe na sfinansowanie bieżącego utrzymania szkół w Gminie. Całkowity deficyt na działalności oświatowej wyniesie w 2011 roku ok. 4,2 mln zł i to bez uwzględnienia wydatków inwestycyjnych w oświacie.

Biorąc pod uwagę wyłącznie zadania, które powinny być pokryte z subwencji oświatowej, (czyli bez przedszkoli, dowozów, oddziałów przedszkolnych w SP, stołówek, świetlic, administracji oświatowej w UG i pomocy materialnej dla uczniów), można zauważyć, iż deficyt w roku 2011 osiągnie prawie 1,8 mln zł.

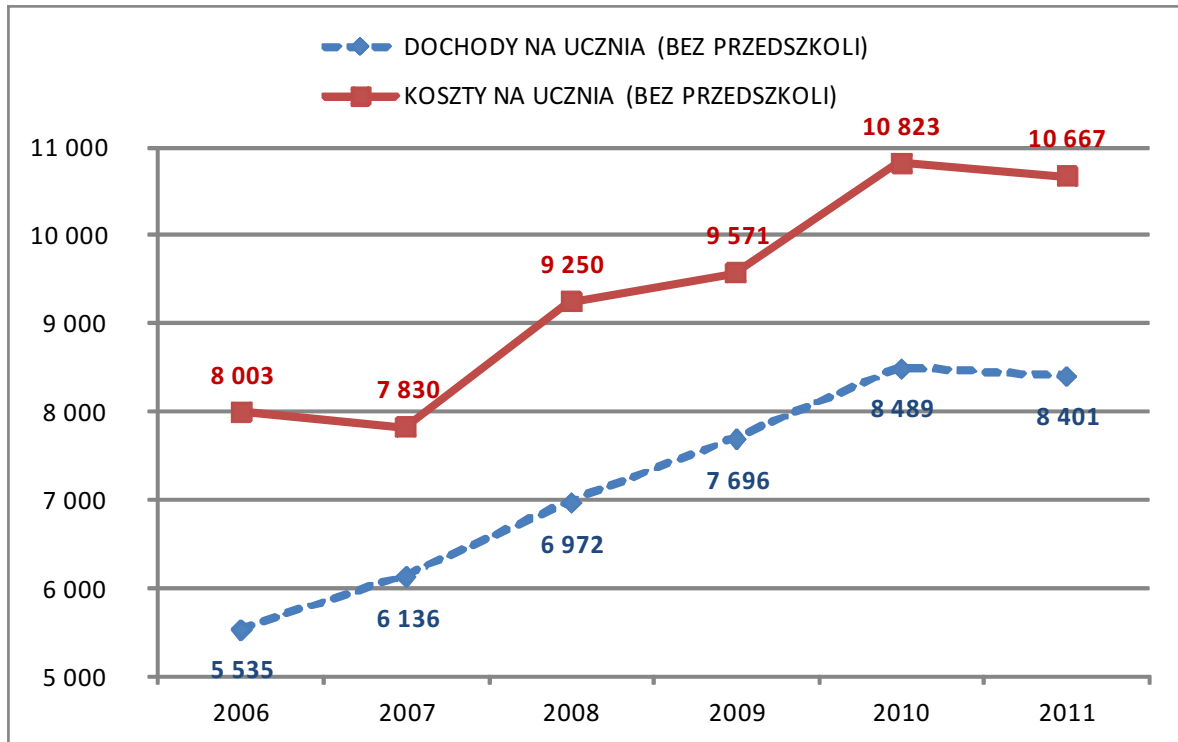
Kwota subwencji nie pokrywa wydatków Gminy nawet na zadania oświatowe, które powinny być finansowane właśnie z tego źródła – deficyt dla roku 2011 wyniesie prawie 1,8 mln zł.

Gmina jest zmuszona do pokrycia tej kwoty ze środków własnych ograniczając swoje możliwości inwestycyjne, co może się skończyć w perspektywie wieloletniej zapaścią finansów samorządu. Zwiększające się w takim przypadku zadłużenie Gminy sprawi, iż w latach kolejnych realizacja planów inwestycyjnych czy innych zadań bieżących (również obowiązkowych) stanie pod znakiem zapytania.

Obliczenia wskazują, że w przypadku braku reform oświatowych, za około 2-3 lata skala wydatków ponoszonych na oświatę w stosunku do otrzymywanej subwencji oświatowej wzrośnie do rozmiarów zagrażających możliwości uchwalenia zrównoważonego budżetu gminy (zdecydowanie ponad 50% dochodów budżetu gminy przeznaczanych będzie na wydatki oświatowe).

Analizując poziom dochodów i wydatków budżetowych, można stwierdzić, biorąc pod uwagę zakres swobody finansowej samorządu i dysponowanie środkami, iż praktycznie jedynym polem manewru pozostaje gminna oświata. Oświata zresztą z roku na rok coraz znacznie oddziałuje na budżet Gminy (zarówno po stronie dochodowej, jak i wydatkowej), czego przyczyną jest przede wszystkim spadająca liczba dzieci w szkołach. Obecnie wydatki na oświatę przekroczyły już 56% rocznych wydatków gminy na wszystkie zadania bieżące.

Wykres 2.4. Porównanie kosztów i dochodów oświatowych w przeliczeniu na 1 ucznia

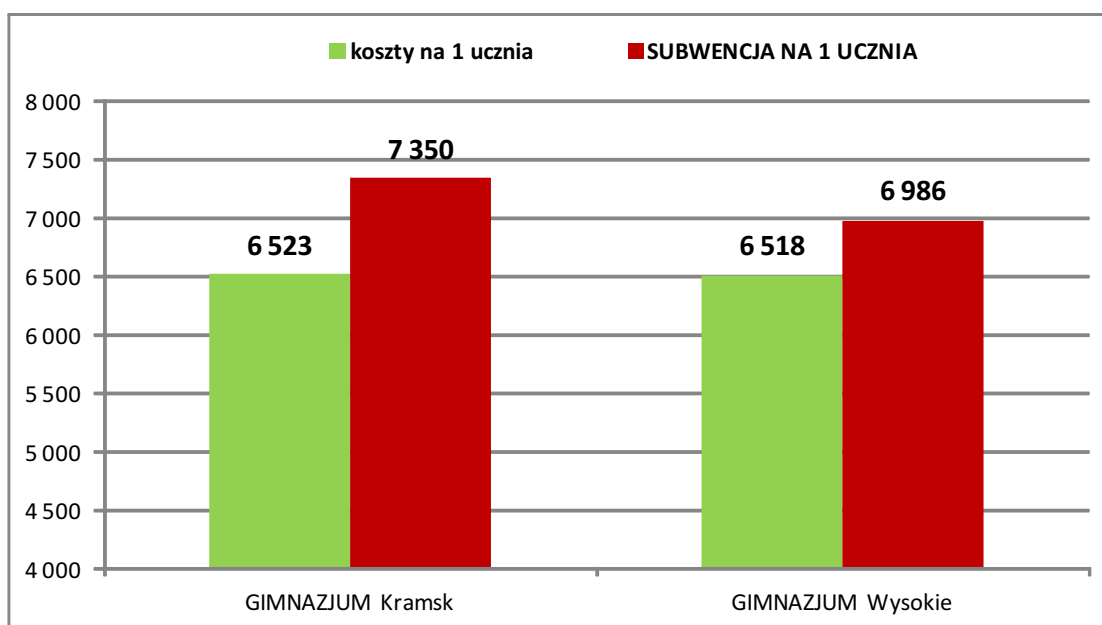
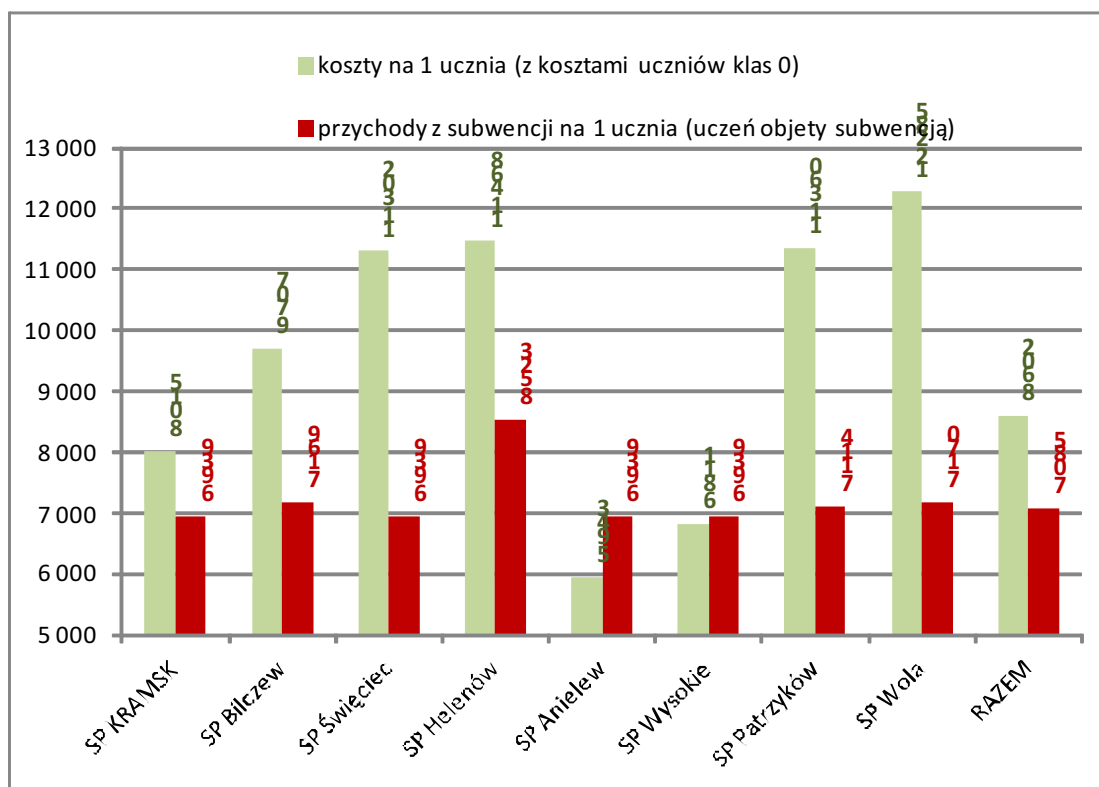
Z przeprowadzonej analizy wydatków oświatowych dla Gminy Kramsk wynika, że do wydatków budżetowych w rozdziale Oświata (801) oraz Edukacyjna Opieka Wychowawcza, z budżetu gminy dopłacana w 2011 r. będzie dodatkowa kwota prawie 4,2 mln zł.

Natomiast bez uwzględnienia wydatków na prowadzenie przedszkoli, dowozów, oddziałów przedszkolnych w SP, stołówek, świetlic, administracji oświatowej w UG i pomocy materialnej dla uczniów, kwota dopłaty z innych źródeł budżetowych wyniosła prawie 1,8 mln zł, pomimo iż zgodnie z założeniem ustawodawcy – wydatki te powinny być w pełni sfinansowane z subwencji oświatowej.

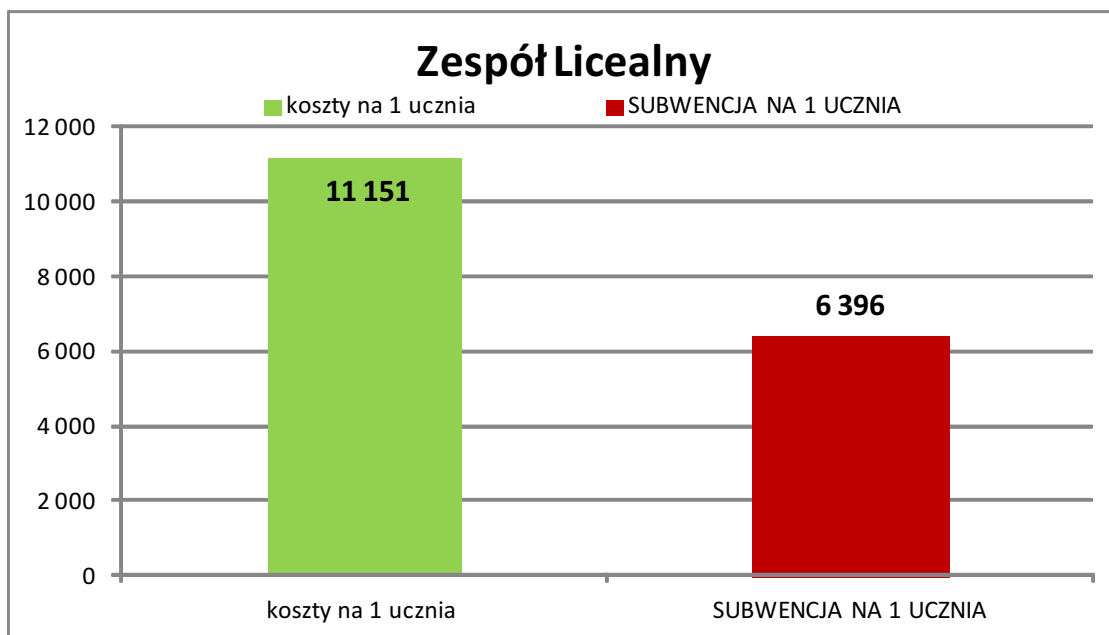
W dalszej części materiałów przedstawiono analizę przyczyn takiego stanu, włącznie z przedstawieniem sytuacji poszczególnych jednostek oraz czynników, które na ten stan rzeczy mają wpływ.

Istotną miarą efektywności wykorzystania subwencji przypadającej na daną szkołę jest dokonanie porównania jak kształtują się wielkości – subwencja na jednego ucznia oraz wydatki na jednego ucznia.

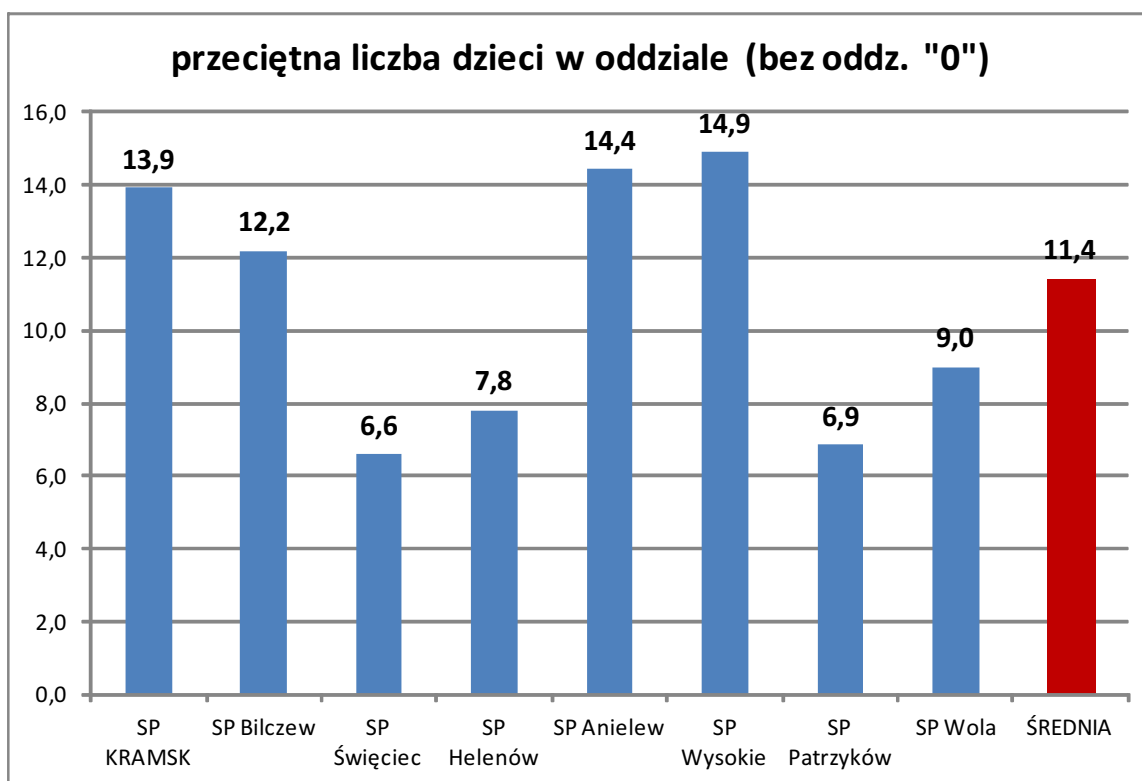
Wykres 2.5. Porównanie kosztów i dochodów oświatowych w przeliczeniu na 1 ucznia w podziale na szkoły (2011)

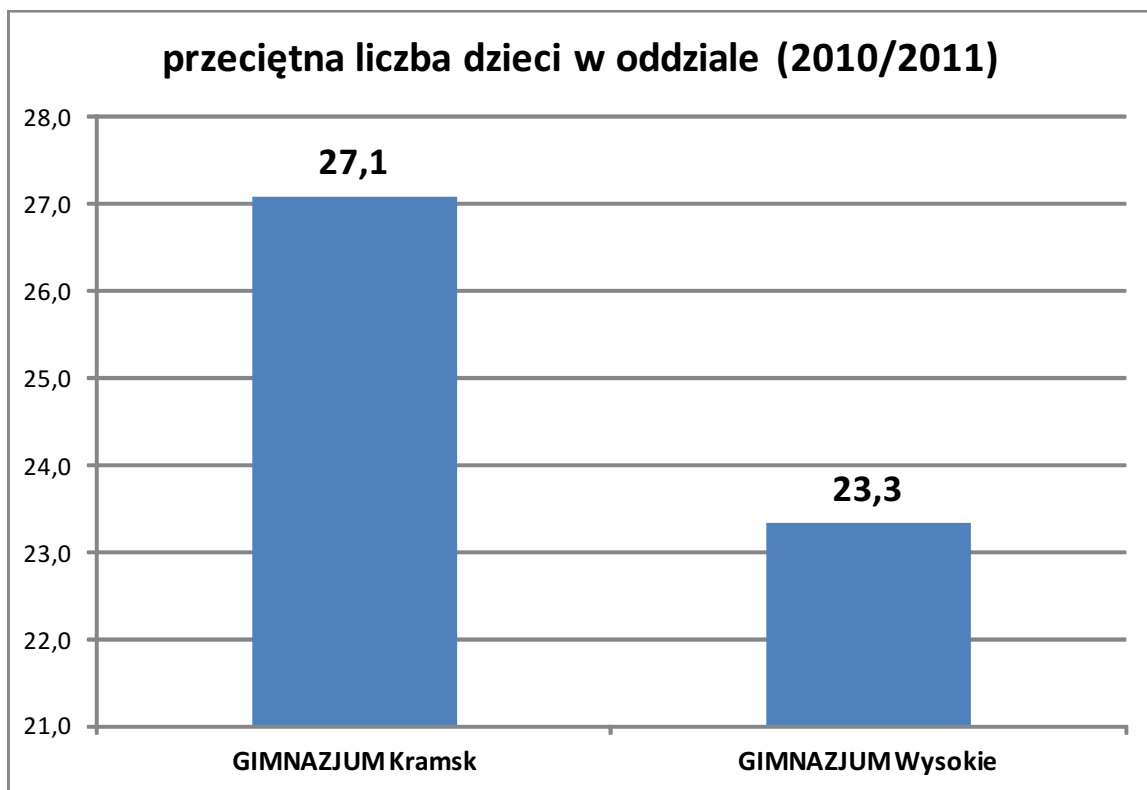

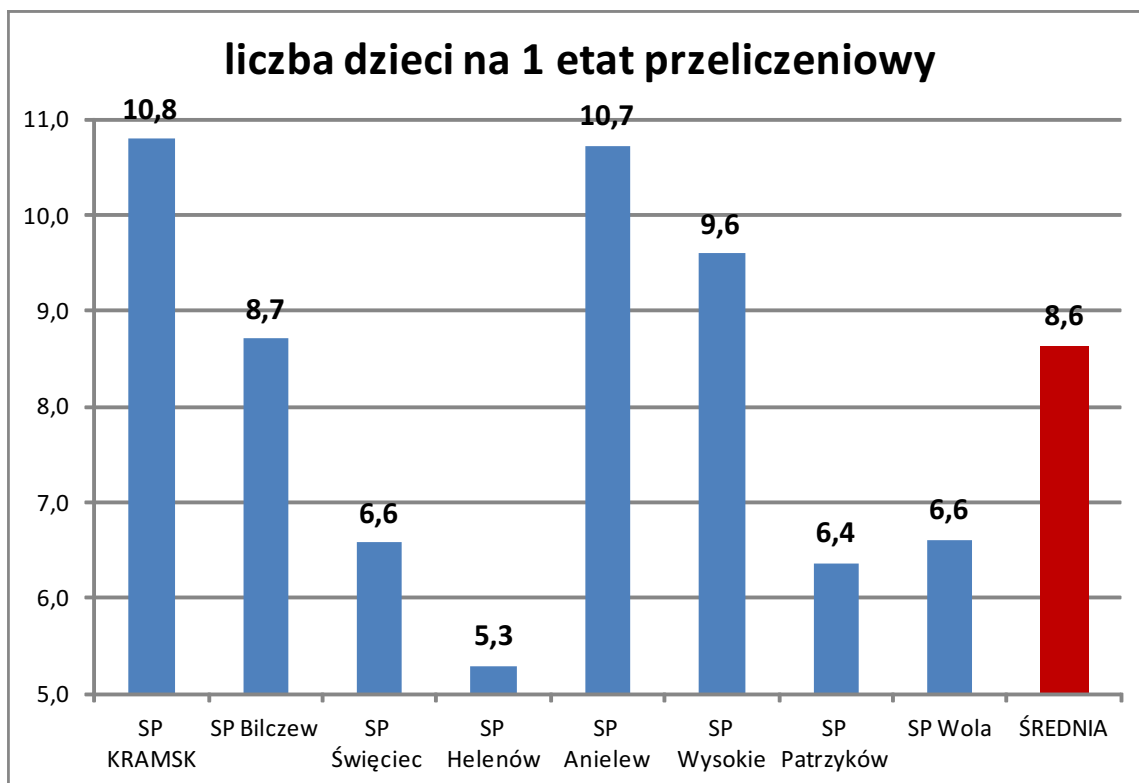

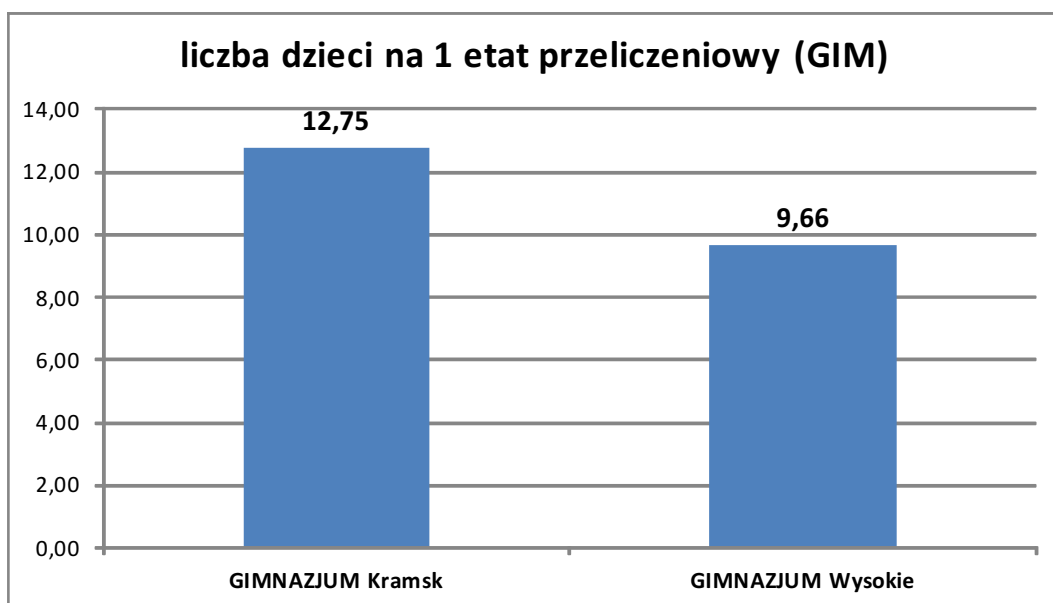
Wykres 2.6. Porównanie liczby dzieci w przeliczeniu na 1 oddział

Wykres 2.7. Porównanie liczby dzieci przypadających na 1 etat nauczycielski

Porównując liczbę uczniów w oddziałach, widać bardzo duże zróżnicowanie liczby dzieci w różnych szkołach. Dla szkół podstawowych różnice między szkołami z najliczniejszymi oddziałami, a najmniej licznymi oddziałami przekraczają 100%. Najmniej liczne oddziały, a co się z tym wiąże – szkoły najdroższe w utrzymaniu w przeliczeniu na 1 ucznia to: SP Świąciec, SP Patrzyków, SP Helenów, SP Wola i SP Bilczew. Najkorzystniejsza sytuacja występuje natomiast w SP Anielew i SP Wysokie. Również liczba nauczycieli zatrudnionych w małych szkołach jest wyraźnie wyższa, niż w szkołach większych.

W wyniku tego, Gmina Kramsk nie jest w stanie zrównoważyć wydatków ponoszonych na bieżące utrzymanie szkół subwencją oświatową i corocznie dopłaca znaczącą część budżetu do utrzymania placówek oświatowych.

Tabela 2.6. Średnie wynagrodzenie nauczycieli w Gminie Kramsk w roku 2010

Kwalifikacje nauczycieli	Średnie wynagrodzenie w gminie w okresie IX 2010-VIII 2011 (bez narzutów na wynagrodzenia oraz dodatku wiejskiego i mieszkaniowego)	średnioroczna liczba etatów ustalana dla okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych
stażysta	2.446,82	7,2575
kontraktowy	2.715,97	35,5725
mianowany	3.523,42	40,515
dyplomowany	4.502,15	62,0575
RAZEM		145,4025

Do dalszych rozważań założono, iż odsetek nauczycieli z poszczególnymi stopniami awansu zawodowego będzie ulegał stopniowemu zwiększaniu w kolejnych latach. Nauczyciele zatrudnieni na terenie Gminy Kramsk będą zwiększali swoje kwalifikacje w okresie zbliżonym do określonych w przepisach. W przypadku wzrostu stopni awansu zawodowego (a co za tym idzie – wzrostu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń) – wzrosną wydatki z budżetu Gminy. **Przykładowo - różnica dla pracodawcy przy awansie nauczyciela z mianowanego na dyplomowanego wynosi ok. 15.000 zł rocznie (wynagrodzenia z narzutami).**

W dalszych obliczeniach nie uwzględniono **wzrostu wysługi lat pracy pracowników zatrudnionych w gminnej oświacie**, uznając, że sumaryczne zmiany dla całej Gminy nie będą znaczące.

Istotnym problemem finansowym oraz organizacyjnym w zarządzaniu oświatą w Gminie Kramsk są tzw. „urlopy na poratowanie zdrowia nauczyciela”.

Urlop na poratowanie zdrowia to przywilej, z którego mogą skorzystać wyłącznie nauczyciele oraz kilka innych grup zawodowych (np. sędziowie). Prawo do uzyskania takiego urlopu uzależnione jest jednak od spełnienia kilku warunków. Możliwość udania się na urlop dla poratowania kondycji psychofizycznej przysługuje nauczycielom, którzy podlegają postanowieniom ustawy z 26 stycznia 1982 r.- Karta Nauczyciela.

Urlop zdrowotny przysługuje nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze godzin na czas nieokreślony, o ile jego staż pracy w szkole wynosi co najmniej 7 lat. Pracodawca (dyrektor) zobowiązany jest więc przede wszystkim zweryfikować, czy długość okresu zatrudnienia umożliwia udzielenie urlopu podwładnemu.

Wolnego dla poratowania zdrowia zawsze udziela dyrektor szkoły. Jednorazowo nie może przyznać urlopu dłuższego niż rok. Dyrektor może udzielić temu samemu nauczycielowi kolejnego urlopu dla poratowania zdrowia, ale nie wcześniej niż po upływie roku od dnia zakończenia poprzedniego. **Łączny wymiar takiego urlopu w okresie całego zatrudnienia nie może przekraczać trzech lat.**

Dyrektor wyraża zgodę na dni wolne na podstawie orzeczenia lekarskiego, na którym lekarz rodzinny leczący nauczyciela musi stwierdzić konieczność udzielenia wspomnianego urlopu.

W trakcie urlopu zdrowotnego trzeba wypłacać nauczycielowi co miesiąc pensję zasadniczą oraz dodatek za wysługę lat. A także inne świadczenia pracownicze. Dyrektor szkoły ma jednak prawo żądać, aby w czasie takiej specyficznej kuracji pracownik nie podejmował innej działalności zarobkowej ani nie nawiązywał stosunku pracy z innym pracodawcą. Jeśli stwierdzi,

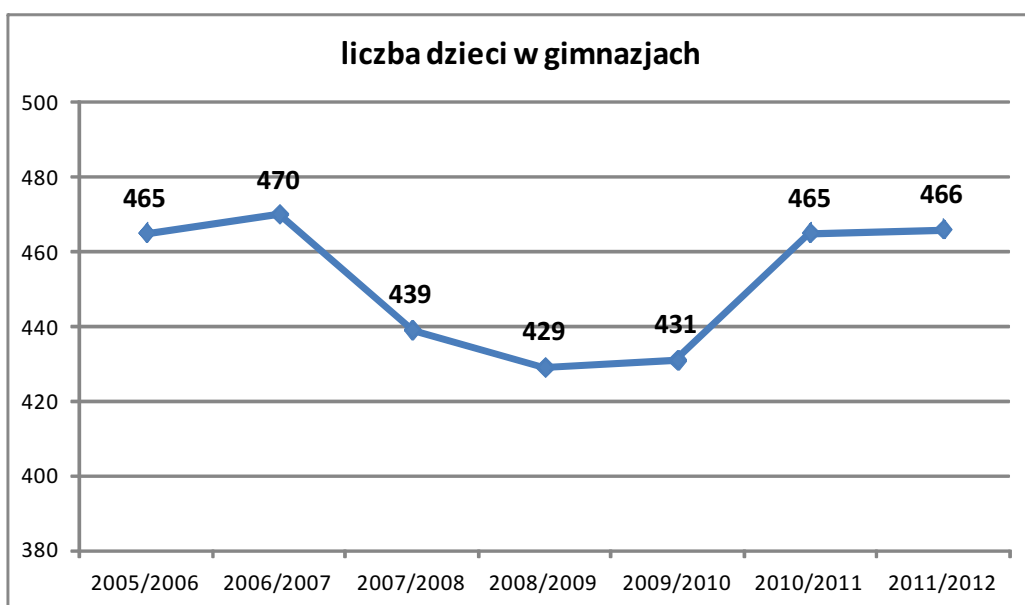
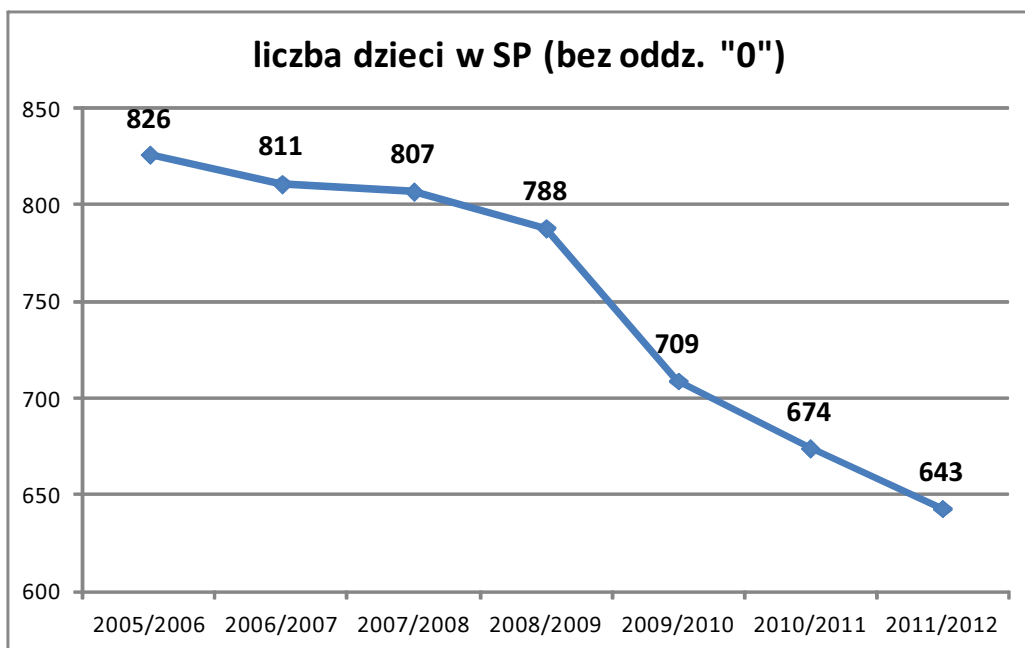
że nauczyciel nie przestrzega tego zakazu, może odwołać go z urlopu, określając termin, w którym pracownik musi stawić się w pracy.

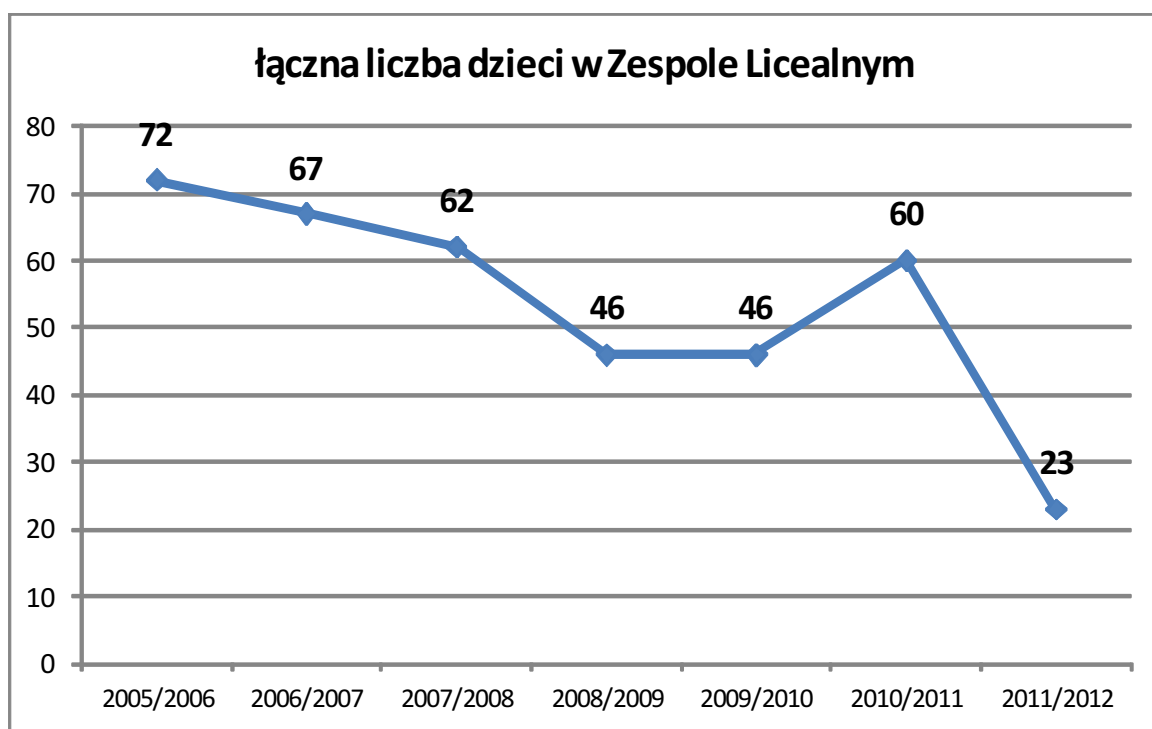
Pensja nauczyciela przebywającego na omawianym urlopie jest finansowana z budżetu gminy, a gmina nie otrzymuje z tego tytułu żadnej rekompensaty z ZUS, czy MEN.

W Gminie Kramsk obecnie (rok szkolny 2011/2012) pięciu nauczycieli przebywa na rocznych urloпах dla poratowania kondycji psychofizycznej. Łączny koszt dla Gminy (wynagrodzenia wraz z narzutami) to ponad 300.000 zł.

3. PROJEKCJA FUNKCJONOWANIA SYSTEMU OŚWIATOWEGO GMINY KRAMSK W LATACH 2011-2017

Wykres 3.1. Łączna uczniów w szkołach Gminy Kramsk w latach 2005-2011

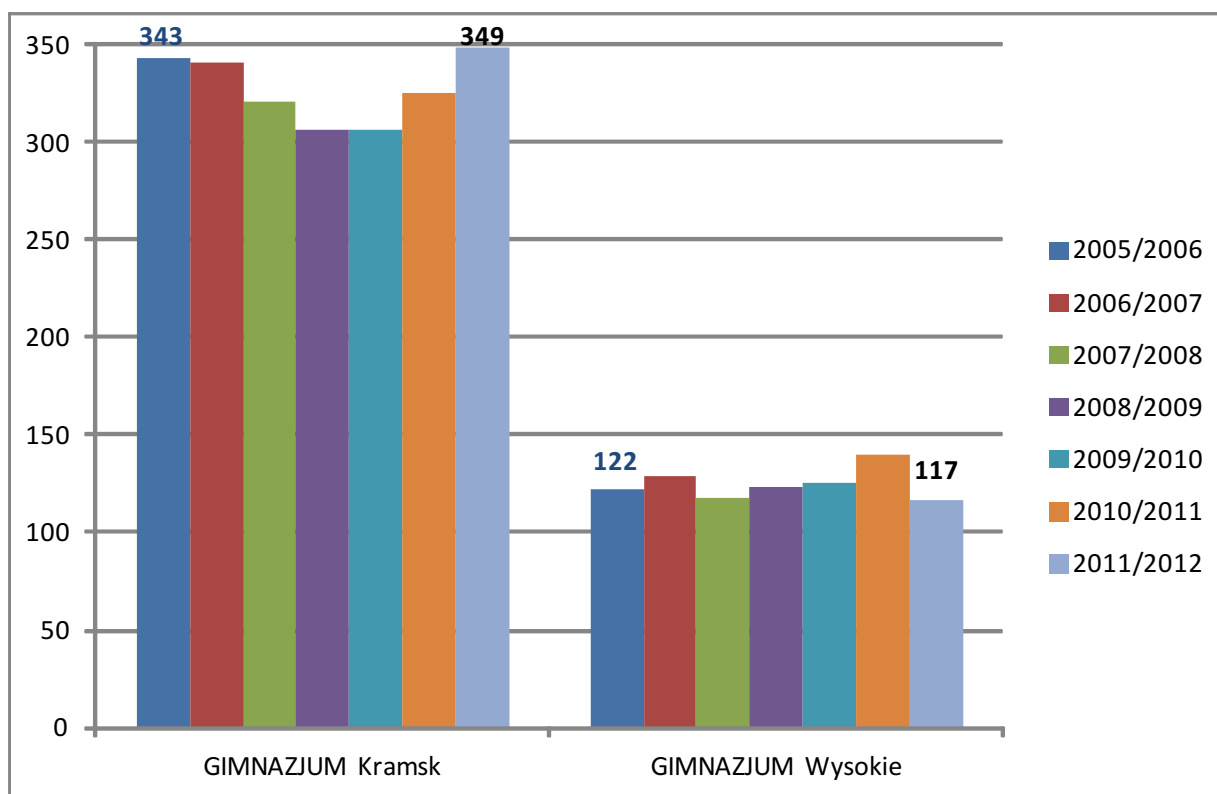
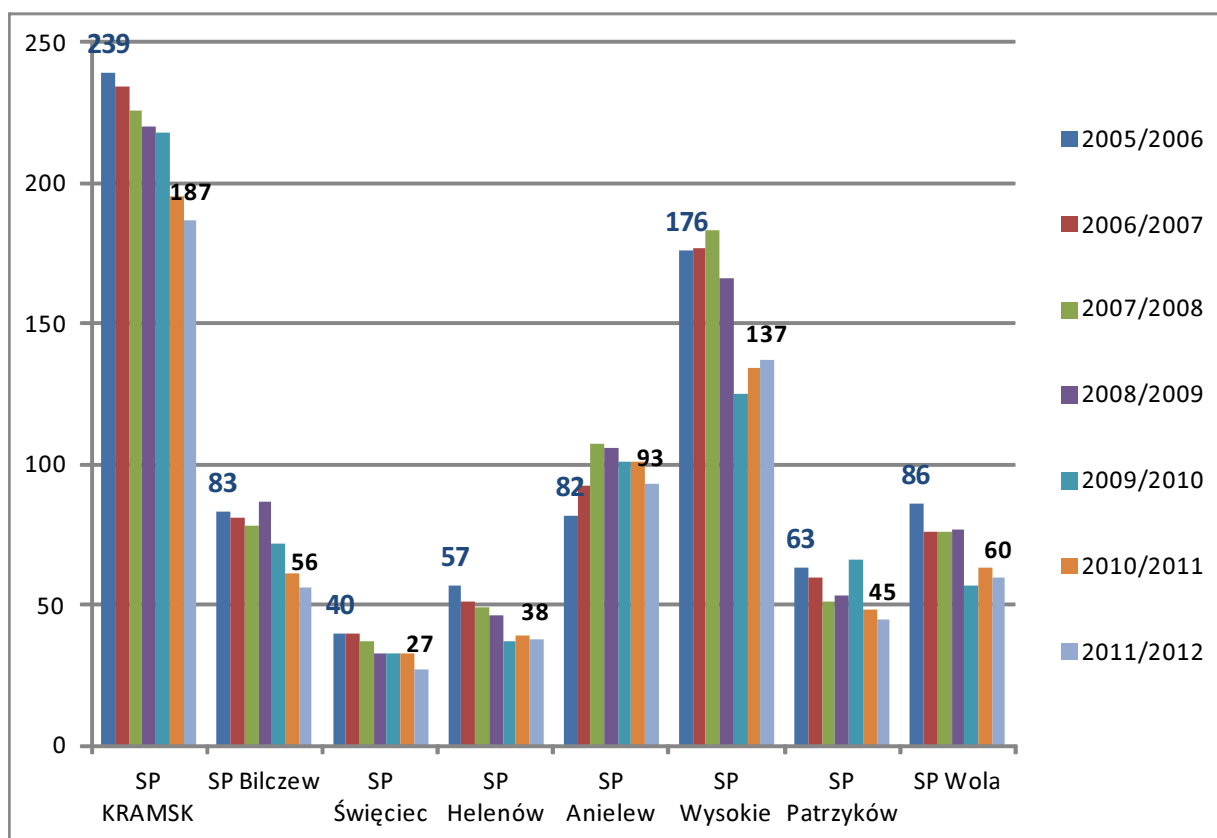

Jak widać na powyższych wykresach – w ostatnich 6 latach liczba dzieci na które przysługuje subwencja oświatowa w szkołach Gminy Kramsk zmalała o 231. Ma to bardzo niekorzystne odzwierciedlenie w dochodach z tytułu subwencji (przyznawana jest na ucznia). Natomiast wydatki oświatowe mają w większości charakter mocno sztywny – niezależny od liczby uczniów (nauczyciel otrzymuje takie samo wynagrodzenie bez względu czy w klasie uczy się 5 czy 25 uczniów, koszty utrzymania bieżącego szkoły są również stałe).

Dla poszczególnych szkół sytuacja dotycząca liczby uczniów ta kształtowała się następująco:

Wykres 3.2. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach Gminy Kramsk w latach 2005-2011

Łączna liczba dzieci w szkołach Gminy Kramsk w nadchodzących latach przedstawia się następująco:

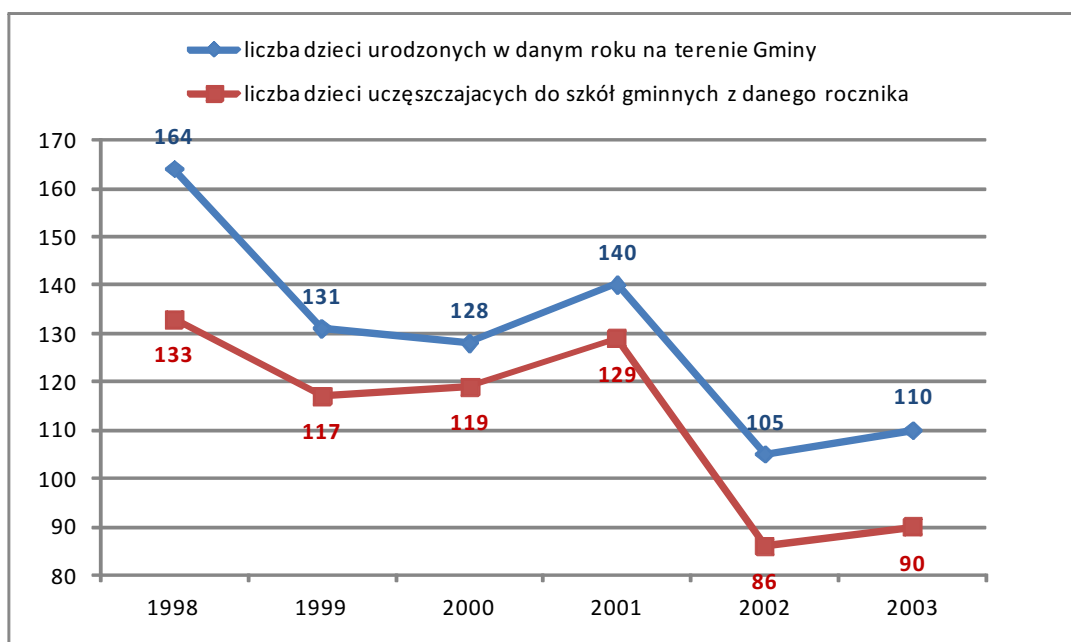
Tabela 3.1. Analiza urodzeń uczniów w poszczególnych latach a lata uczęszczania dziecka do szkoły

		Który rocznik, w której klasie (klasa 7 = 1 GIM, klasa 8 = 2 GIM, klasa 9 = 3 GIM)						
	liczba dzieci urodzonych w danym roku na terenie Gminy	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
1995	151	9						
1996	169	8	9					
1997	151	7	8	9				
1998	164	6	7	8	9			
1999	131	5	6	7	8	9		
2000	128	4	5	6	7	8	9	
2001	140	3	4	5	6	7	8	9
2002	105	2	3	4	5	6	7	8
2003	110	1	2	3	4	5	6	7
2004	113		1	2	3	4	5	6
2005	105			1	2	3	4	5
2006	120			1	2	3	4	5
2007	119				1	2	3	4
2008	124					1	2	3
2009	136						1	2
2010	125							1

Tabela 3.2. Liczba dzieci urodzonych w danym roczniku na terenie Gminy Kramsk, a liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Kramsk (2010/2011)

	klasa 6	klasa 5	klasa 4	klasa 3	klasa 2	klasa 1
urodzonych w roczniku na terenie Gminy Kramsk	164	131	128	140	105	110
uczęszczających do SP	133	117	119	129	86	90
Odsetek dzieci uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę	81%	89%	93%	92%	82%	82%

Wykres 3.3. Liczba dzieci urodzonych w danym roczniku na terenie Gminy Kramsk, a liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Kramsk (2010/2011)

Powyższa analiza wskazuje, iż w roku szkolnym 2010/2011 **do szkół podstawowych na terenie Gminy Kramsk uczęszczało tylko około 86% dzieci, które urodziły się w Gminie Kramsk w odpowiednich rocznikach.** Pozostałe dzieci uczęszczają do szkół prowadzonych przez inne podmioty: SP Milin (prowadzona przez Stowarzyszenie "Szkoła Twórczej Integracji w Milinie"), szkół podstawowych w Koninie oraz do szkoły specjalnej w Koninie.

Do dalszych analiz przyjęto, że ta tendencja zostanie zachowana, czyli do szkół na terenie Gminy Kramsk będzie uczęszczało ok. 86%, które rodzą się na terenie Gminy w poszczególnych rocznikach.

Tabela 3.3. Liczba urodzeń w latach 2004-2010 wg obwodów szkolnych

liczba urodzeń wg miejscowości i obwodów szkolnych	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
SP Kramsk							
Kramsk	9	14	17	15	10	16	24
Dębicz	3	1	1	3	3	4	5
Kramsk-Łęgi	4	4	6	4	5	3	5
Kramsk-Pole	4	3	3	4	2	1	2
Stukol	1	0	1	0	1	0	0
Wielany	2	1	1	1	3	3	3
Strumyk	1	0	0	1	1	0	1
Ranna	1	0	0	1	1	1	2
Grabczyna	1	0	0	0	0	1	
Podbór	0	0	2	0	0	3	0
Lichnowo	0	1	0	0	2	0	
SP Bilczew							
Bilczew	2	1	0	3	1	2	1
Kramsk-Łazy	3	1	2	2	2	2	4
Pąchów	3	1	1	5	4	6	0
Jabłków	0	2	4	2	3	2	1
Rysiny	0	1	0	0	0	0	0
SP Święciec							
Święciec	3	3	5	2	2	2	4
Jabłków	0	0	2	1	2	0	1
SP Helenów							
Helenów Drugi	3	4	8	8	8	4	8
Helenów Pierwszy	1	3	2	2	2	2	2
SP Anielew							
Grąblin	3	7	4	5	5	8	8
Izabeli	2	1	1	1	3	1	1
Morzysław Kolonia	2	1	1	1	2	0	1
Rudzica Kolonia	6	3	3	2	2	5	1
Anielew	0	2	1	1	2	1	2
Grąblinek	0	0	3	2	1	1	0
SP Wysokie							
Barce	1	1	2	0	1	2	1
Miechowy	2	0	2	0	2	1	0
Borki	3	4	1	1	2	1	5
Brzózki	1	0	0	0	1	1	0
Drażek	3	1	1	0	0	2	2
Konstantynów	2	1	1	1	1	4	2

Kuźnica	2	2	1	1	1	2	0
Podgórze	2	0	4	0	1	2	0
Stawisko	1	0	1	0	0	1	0
Wacławów	1	1	1	1	1	2	0
Winnica	3	2	2	2	3	3	2
Wysokie	1	4	4	5	6	3	4
Ksawerów	2	0	0	1	0	1	0
Chmielnik	2	0	0	3	2	2	2
SP Patryków							
Patryków	3	3	2	3	5	2	2
Święte	7	3	4	4	3	6	5
Żrecie	0	3	0	0	0	1	1
Grabowe	0	0	1	3	0	1	0
Nowy Czarków	0	0	0	1	2	0	0
SP Wola							
Izabeli	2	1	3	1	0	3	2
Wola Podłęzna	14	16	15	14	12	19	7

Tabela 3.4. Analiza urodzeń uczniów w poszczególnych latach a – spodziewana łączna liczba dzieci w oddziałach Gminie

	liczba dzieci w klasie 1	Liczba dzieci w klasie 2	liczba dzieci w klasie 3	liczba dzieci w klasie 4	liczba dzieci w klasie 5	liczba dzieci w klasie 6	liczba dzieci w klasie 7	liczba dzieci w klasie 8	liczba dzieci w klasie 9	ŁĄCZNIE
2010/ 2011	90	86	129	119	117	133	162	156	147	1139
2011/ 2012	101	90	88	126	116	116	154	159	153	1103
2012/ 2013	182	101	90	88	126	116	116	154	159	1132
2013/ 2014	103	182	101	90	88	126	116	116	154	1076
2014/ 2015	107	103	182	101	90	88	126	116	116	1029
2015/ 2016	118	107	103	182	101	90	88	126	116	1030
2016/ 2017	108	118	107	103	182	101	90	88	126	1023

Dla roku szkolnego 2011/2012 uwzględniono rzeczywistą liczbę dzieci uczęszczających do szkół (w I klasie rozpoczęło naukę 13 6-latków). Wzrost liczby dzieci w roku 2012 spowodowany jest rozpoczęciem w tym roku nauki w klasie I przez 6 i 7-latki.

Z przedstawionych danych wynika, iż liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjów w Gminie Kramsk w ciągu najbliższych lat ulegnie dalszemu dynamicznemu spadkowi, pomimo, iż do szkół będzie uczęszczał jeden rocznik dzieci więcej (zgodnie z aktualnymi przepisami – od września 2012 naukę w I klasie szkoły podstawowej rozpoczną obowiązkowo dzieci 6 oraz 7-letnie, a od września 2013 – dzieci 6-letnie).

Wynika z tego, iż problemy finansowe gminnej oświaty, przy braku reformy, będą się nasilały (zapowiadane kolejne podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli w 2012 roku o ok. 4%). Będzie to powodowało niekorzystne skutki – skala dopłat z budżetu Gminy będzie wzrastała każdego roku.

Bez zmian w strukturze funkcjonowania oświaty na terenie gminy Kramsk, od września 2011 roku przeciętny koszt 1 nauczyciela zatrudnionego w Gminie Kramsk będzie zbliżony do średniej wymaganej przez MEN i wyniesie prawie 65.000 zł (koszt brutto wraz z narzutami na wynagrodzenia płaconymi przez pracodawcę).

Przewidywana liczba uczniów na terenie Gminy w najbliższych latach oraz zmiany wynagrodzeń nauczycieli znacząco wpłyną na dochody i koszty związane z funkcjonowaniem oświaty na terenie Gminy Kramsk. Przybliżone wyniki projekcji zaprezentowano poniżej.

Tabela 3.5. Liczba uczniów w Gminie Kramsk oraz poziom subwencji

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba uczniów w szkołach podstawowych	637	703	690	671	700	719
Liczba uczniów w gimnazjach	466	429	386	358	330	304
Liczba uczniów w Zespole Szkół	23	23	23	23	23	23
Łączna subwencja dla Gminy	8 355 457	8 902 829	8 804 626	8 764 332	9 123 762	9 413 015

Poniżej zaprezentowano wyniki symulacji finansowych dla budżetu Gminy Kramsk w sytuacji gdy system oświaty będzie funkcjonował w kolejnych latach w układzie podobnym, jak obecnie. Obliczenia jednoznacznie wskazują, że dopłaty do oświaty z budżetu Gminy będą rosły. Osiągną

one w niedługim czasie 6 mln zł, a wydatki na oświatę będą stanowiły 60% łącznych dochodów budżetu Gminy.

Sytuacja taka spowoduje brak możliwości wyasygnowania z budżetu Gminy jakichkolwiek środków na realizację inwestycji, czy też nawet dopłacenia „wkładu własnego” w przypadku inwestycji realizowanych ze środków Unii Europejskiej. Dokładanie do bieżącego utrzymania oświaty tak wysokich kwot, zablokuje również wszelkie inwestycje w dziedzinie oświaty.

Należy w tym miejscu wspomnieć, iż prowadzenie edukacji publicznej jest w tym momencie jest niewątpliwie najważniejszym zadaniem polskich gmin.

Ustawa o samorządzie gminnym nakłada jednak na gminy również kilkadziesiąt innych zadań, za realizację których gmina odpowiada i na które musi wyasygnować środki finansowe ze swojego budżetu. Najważniejsze zadania obejmują tak istotne dla lokalnej wspólnoty sprawy:

- utrzymania gminnych dróg, ulic, mostów, placów,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę,
- kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych,
- utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych, mieszkań socjalnych,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych placówek upowszechniania kultury,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,,
- zapewnienia ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami,
- ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- zieleni gminnej i zadrzewień,
- cmentarzy gminnych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej,
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- promocji gminy,
- i wiele innych...

Przeznaczanie coraz większej części budżetu Gminy Kramsk na zadanie prowadzenia edukacji publicznej, pozbawia możliwości zapewnienia realizacji innych, również ważnych dla społeczeństwa zadań.

Sytuacja taka pozbawi Gminę Kramsk możliwości rozwojowych, a jedyną możliwością ratowania gminnego budżetu pozostanie podniesienie do maksymalnych stawek podatków lokalnych (m.in. od nieruchomości, od środków transportu, rolnego, leśnego). W takiej sytuacji mieszkańcy całej Gminy Kramsk poprzez zwiększoną daninę publiczną, będą w jeszcze większym stopniu partycypowali w kosztach utrzymania generujących coraz większe koszty gminnych placówek oświatowych.

Dodatkowo nowa Ustawa o finansach publicznych narzuciła na gminę nowe zasady ustalania budżetu gminy od roku 2011. Rada Gminy nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące. Wynika z tego, że prawnie zabronione jest zaciąganie jakichkolwiek zadłużeń na pokrycie wydatków bieżących gminy.

Dokonując poniższych symulacji przyjęto podstawowe założenia:

- dochody z subwencji oświatowej uzależnione są corocznie od spodziewanej liczby uczniów w poszczególnych rodzajach szkół. Założono (zgodnie z wytycznymi budżetu państwa), iż subwencja w przeliczeniu na 1 ucznia będzie rosła corocznie o ok. 4%,
- wydatki (zarówno na koszty osobowe, jak i rzeczowe) corocznie będą wzrastały o 4% (zgodnie z planami budżetu państwa odnośnie podwyżek wynagrodzeń dla nauczycieli w kolejnych latach),
- w symulacjach nie uwzględniono niezbędnych inwestycji w budynki oświatowe, gdyż ich uwzględnienie zakłócałoby czytelność prognoz. Należy jednak mieć na względzie, iż w przypadku braku zmian w sieci lokalnych placówek oświatowych, nakłady te będą musiały być w najbliższych latach znaczące, bo część szkół znajduje się w złym stanie technicznym.